

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Alojz Breznikar, Jože Dela-
lut, Franc Golob, Ivo Koh-
lenbrand, Marjan Kolar,
Dušan Miler, Peter Orožen,
Jože Sater, inž. Mitja ŠipekOdgovorni urednik:
Marjan Kolar

Tel. int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk,
Maribor

Direktor Gregor Klančnik

OB VSTOPU V NOVO LETO

Zaključeno je leto 1965. Zopet smo, prej kot smo si to želeli, v letnici zamenjali zadnjo številko in jo pomaknili za eno naprej v leto 1966. Čas hiti z nezadržnim tempom dalje in vedno pušča za seboj sledove žalosti in veselja, borbe in dela, uspehov in napredka.

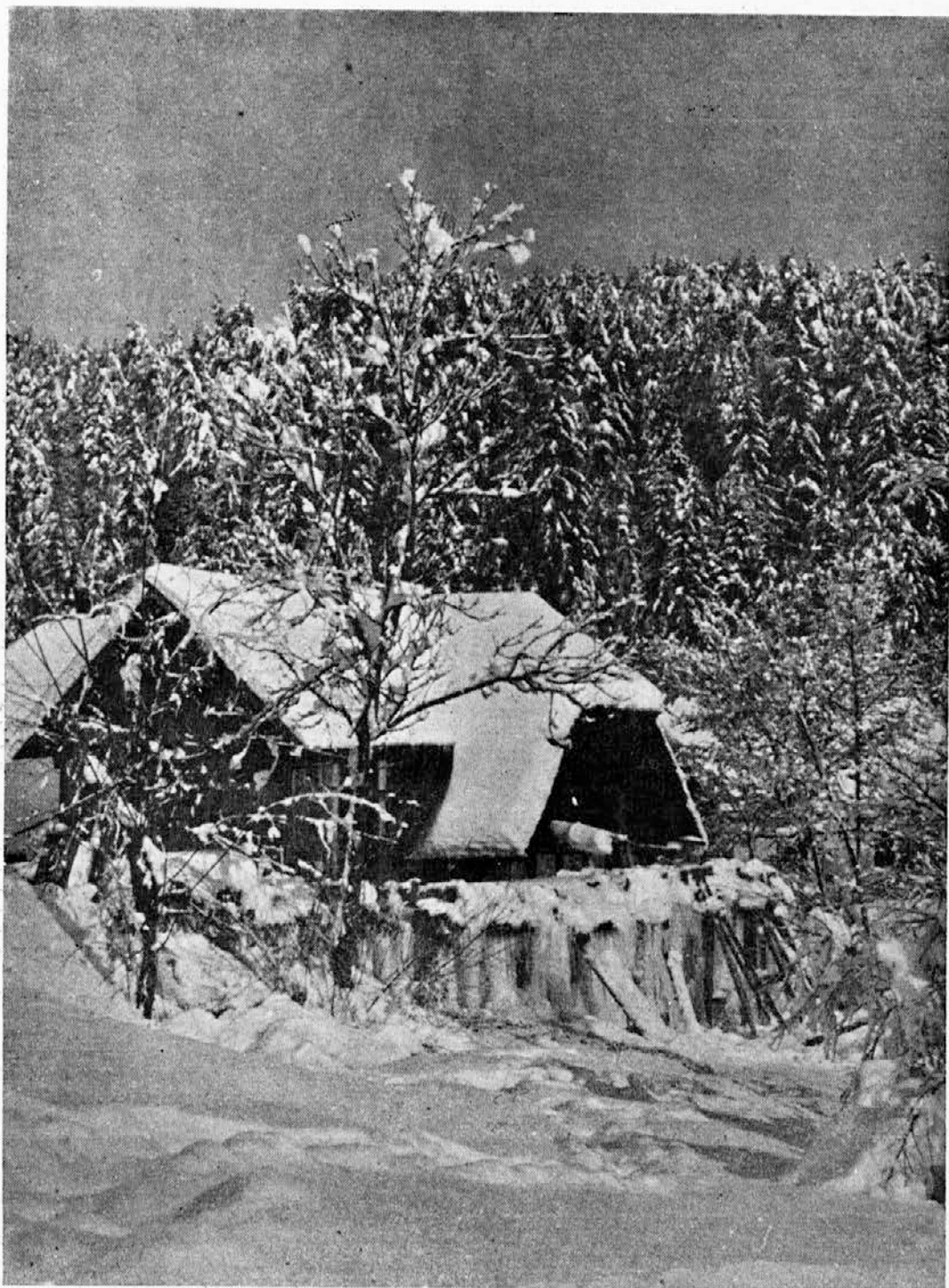
Tudi preteklo leto je leto novih človeških dosežkov, leto novih odkritij pri izkoriščanju prirodnih dobrin in naravnih sil. Delo je postalo produktivnejše, približali se niso samo kontinenti, temveč sta človeški duh in njegova smelost posegla tudi že v vesolje.

Zivimo v času velike preobrazbe in dosežkov, ki si jih niti največji fantasti niso mogli zamisliti. Bolj kot se bližamo tretjemu tisočletju, bolj neverjetni so z ljudskimi in elektronskimi možgani doseženi rezultati. Prepričani smo lahko, da bo v zadnjih petih desetletjih drugega tisočletja doseženo več kot v petih minulih stoletjih.

Le 34 let nas še loči od vstopa v novo tisočletje. Ne vsi, vendar pa mnogi od nas, čeprav bi si to vsi želeli, bodo doživeli zgodovinsko menjavo tisočletja. Kot v vsakem finišu bodo tudi odslej leta bolj strma, uspešna, po dosežkih bogatejša, čas pa bo še hitreje mineval. Četudi v tem obdobju ljudje še ne bodo obvladali vsega vesolja, vendar z verjetnostjo lahko pričakujemo dosego medplanetarnega prostora. Nova odkritja atomske energije in drugi dosežki že dajejo razsežne možnosti razvoja gospodarskega potenciala, toda te na žalost še vedno preveč razvijajo človeške slabosti in se namesto za blaginjo uporabljajo za nadoblast in izsiljevanje.

Do menjave tisočletja se bodo izmenjale in približale dežele in mesta, zato upamo, da bo tudi medsebojno razumevanje uspešnejše. Medkontinentalne rakete bodo prometna sredstva, umetni sateliti pa bodo skrbeli za varnost ter posredovali prometna in druga poročila. Morske globine bodo nov vir surovin za industrijo in prehrano, morje bo za rastoče človeštvo neizčrpna rezerva sveže vode, ki bo nerodovitne puščave spremenila v plodna polja. Tudi medicina bo napredovala, zato lahko pričakujemo, da bo ukročen najkrutejši sovražnik človeštva — rak.

Svet od jutri bo vse proizvodne artikole izdeloval velikoserijsko. Proizvodnja bo visoko avtomatizirana, število zaposlenih pri strojih bo relativno padlo, rastle pa bo število tistih pri storitveni in servisni dejavnosti. Vse to pa pomeni stalno moderniziranje in investiranje. Gospodarske naloge bodo postale vse bolj zahtevne; zavedati pa se moramo, da materialnih prvin življenjskega standarda ni mogoče jemati od drugod kot iz družbenega produkta. Brez rasti proizvodnje ni napredka pogojenih naložb, ni povečanja proizvodnosti. Visoko serijsko oblikovane in svojstveno kvalitetne proizvodnje ni brez širokih raziskav, precizno dognane tehnologije in stalnosti oskrbovanja z ustreznim vložkom ter energijo. Vse to pa pomeni, da indu-

*Usem sodelavcem želimo
srečno novo leto*

strijska proizvodnja postaja zapletena in da je za harmonično funkcioniranje in urejevanje finančne politike neizbežno elektronsko urejevanje podatkov ter vodenje procesa. Morala v medobratnih odnosih, v odnosih do pogodbenih obvez bo zato vse bolj pogoj obstoja in napredka industrijskih podjetij.

Pri razvoju človeške družbe poznamo kameno, bronasto, železno in jekleno dobo. Prepričani smo lahko, da bo tudi v tretjem tisočletju jeklo še vedno osnovni proizvodni material. Uveljavljanje te kovine tako po njenih svojstvih kot po oblikovanju gre nezadržno dalje. Sateliti, ki nas obkrožajo, so za to najboljši dokaz. Z odkritji novih vrst jekla in zlitin, metalurških procesov in strukturne izboljšave se povečujejo mehanske in fizikalne lastnosti, odmika se meja porušitve ter povečuje trdnost. Povečujejo se možnosti predelave in oblikovanja brez rezanja z varjenjem in stiskanjem, izboljšuje se odpornost proti koroziji, vročini, mrazu in drugim vplivom, še daleč pa ni dosežena meja mehanskih in fizikalnih svojstev jekla, prav tako pa tudi ne meja njegovega oblikovanja.

Ze iz jekla izdelujejo le stotinke milimetrov debele folije in s tisočinko premera tanke niti. Trdno, pri tem pa lahko, sposobno za oblikovanje, odporno proti obrabi, toplo, elegantno, prijazno in ljubeznivo, pri vsem tem pa še poceni — vse to bodo pogoji industrijskih izdelkov jutrišnjega dne. Jeklo in njegovi zagovorniki bodo pri tem gotovo obdržali svojo veljavo. Njegovo poslanstvo, ki je bilo v preteklosti predvsem na področju investicijskih dobrin in na žalost na področju sredstev za uničevanje človeka in njegovih pridobitev, dobiva vse bolj humano obeležje. Prevladuje že njegova uporaba za proizvodnjo avtomobilov, gospodinjstskih pripomočkov in pribora, pohištva in aparatov. Vloga jekla se torej širi; kljub prodoru drugih snovi bo nenadomestljiva pri modernizaciji prometa, mehanizaciji poljedelstva in pri oskrbovanju s potrošnimi dobrinami. Široke potrebe za ostalih dežel, ki bodo vse bolj pritiskale k polni mizi razvitih držav, bodo odpirale neizčrpne možnosti plasiranja izdelkov ter s tem k novi tehnologiji velike serijske proizvodnje. V tem so perspektive jekla in s tem tudi naše.

Gospodarska prelomnica

Vsa leta po osvoboditvi smo si mi, naša dežela, prizadevali v okviru danih pogojev slediti napredku na družbeno ekonomskem in tehničnem področju. Prav preteklo leto 1965 pa je za nas posebno značilno. V tem letu smo izvedli prelomnico v našem gospodarskem dogajanju. Zaključili smo obdobje ekstenzivnega širjenja in napredovanja proizvodnih zmogljivosti, baziranega na neusklajeni plačilni bilanci in inflaciji ter stopili v novo obdobje intenzivnega gospodarjenja, v obdobje stabilizacije in usklajanja proizvodnje in potrošnje, izvoza in uvoza.

Kaj je naloga naše smeje preusmeritve denarnih tokov — gospodarske reforme? Hiter proizvodni napredek ob stabilizaciji gospodarstva, torej ob zadrževanju potrošnje nenehno povečanje proizvodnje in družbenega produkta. Družbena raven pri tem ne bi smela trpeti, saj je smoter reforme prav izboljšanje življenjskih pogojev. Za zožitev potrošnje ostane na ta način le zmanjševanje splošne in investicijske potrošnje. V uvodu je bilo rečeno, da je razširjena reprodukcija — investiranje — imperativ, nujnost napredka; kako naj potem v gospodarski reformi napredujemo?

Zgrešeno bi bilo misliti, da bomo veliko serijsko proizvodnjo, moderen tehnološki postopek ter nizke izdelovalne stroške dosegli brez modernizacije sredstev za delo, brez investiranja. Zmanjšanje dolgoročnih naložb ne pomeni ukinitve investiranja, temveč presodnost investiranja. V obdobju ekstenzivnega gospodarjenja je bilo zgrajenih ogromno proizvodnih kapacitet, zbrane so bile velike gospodarske rezerve, ki še ne dajejo svojih ekonomskih rezultatov. Te rezerve so v prvi fazi gospodarske reforme tiste, ki jih je treba zajeti. Zgrajene so bile tovarne, objekti in naprave, ki še nimajo do kraja dognane tehnologije, ki še nimajo ustreznih delavcev, ki še niso redno oskrbovane s

surovinami in energijo, ki nimajo večizmenko zasedenih proizvodnih naprav, ki imajo previsoke proizvodne stroške, ki nimajo industrijskega programa ne zagotovljene prodaje svojih izdelkov doma in na tujem. Te bo treba prve racionalno izkoristiti. To pa ne sme pomeniti splošnega napada na razširjeno reprodukcijo, saj bi ta imel zelo neprijetne gospodarske in tudi politične posledice, temveč le prehod na skrbno in ekonomsko utemeljeno dolgoročno nalaganje.

Razširjena reprodukcija na Ravnah

Naša železarna je vsa leta po osvoboditvi vodila politiko razširjene reprodukcije. Že prva leta se je na podlagi delovne sposobnosti, bližnjih energetskih virov in tradicije usmerila v razvoj specializirane tovarne plemenitih jekel ter iz leta v leto povečevala obseg svojega poslovanja. V dveh desetletjih po osvoboditvi je bilo doseženega več kot prej v dveh stoletjih. Proizvodnja surovega jekla se je od leta 1939 povzpela za 13 krat, proizvodnja in prodaja naših izdelkov — realizacija — pa celo za 21,8-krat.

Povojni razvoj lahko ločimo v štiri obdobja napredka. Prvo obdobje je bilo obdobje velikih investicijskih naložb. Zgrajena je bila nova jeklarina s topilnico in jeklolivarno, povečana in modernizirana kovačnica ter predelovalni obrati. Zaključeno je bilo 1954. leta ter pri tem doseženo 36.246 t ali 4,7-krat večja proizvodnja surovega jekla od maksimalne predvojne, realizacija pa je porastla na 5.588 milij. din ali za 5,8-krat.

Drugo obdobje, od leta 1955 do 1959, je bilo obdobje intenzivnejšega izkoriščanja pridobljenih proizvodnih naprav in obdobje manjših investicijskih naložb. Proizvodnja jekla se je povečala na 47.984 t ali za 1,32-krat, skupna proizvodnja je porastla na 99.169 t ali za 1,47-krat, realizacija pa na 10.073 milij. dinarjev ali za 1,71-krat.

Tretje obdobje je obdobje nove skokovite rasti proizvodnih obratov. Zaključeno je bilo leta 1964 s povečanjem kapacitet proizvodnje surovega jekla, z izgradnjo srednje proge nove valjarne, novih predelovalnih obratov jeklovleka in vzmetarne, s povečanjem kovačnice ter z graditvijo potrebnih energetskih naprav. Proizvodni rezultati preteklega leta so efekt teh novih naložb v poslovni sklad. Če se primerjamo s proizvodnjo leta 1959, ki je izhodiščna za tretje obdobje, potem ugotovimo, da smo v 1965. letu s proizvodnjo surovega jekla 98.000 t porastli za 2,05-krat, pri skupni proizvodnji z dosego 218.470 t za 2,2-krat ter v realizaciji, obračunani po enakih cenah, na 22.165 milijonov, to je za 2,2-krat.

Ves čas naše povojne rasti se je povečevala tudi delovna skupnost in se dvignila od 407 pred vojno zaposlenih na 3189 povprečno zaposlenih v preteklem letu. Ker je proizvodnja rastle znatno hitreje, je rastle tudi produktivnost. Od leta 1946 do 1954 se je dvignila na 385 %. V drugem obdobju razširjanja proizvodnje je produktivnost porastla za 40 % ter v tretjem za 52 %.

V teku je že četrto obdobje razširjanja naše železarne, obdobje, v katerem se na podlagi kreditov vršijo najboljše dolgoročne naložbe za dokončno kompleksno zaokrožitev proizvodnih kapacitet, energetskih in drugih naprav, modernizacijo tehnološkega postopka ter avtomatizacijo proizvodnega procesa. Zaključek tega obdobja, ki ga zajema 7-letni plan razvoja tovarne, je bil prvotno predviden leta 1967. Ker pa je bila v tem času izvedena gospodarska reforma, bo z vsemi svojimi zahtevami vplivala tudi na čas predvidene rasti tega obdobja. Prav razsodna in smela politika razširjene reprodukcije, predvsem pa pospešena rast in modernizacija v zadnjih letih, nam je omogočila, da smo ob reformi bili gospodarsko pripravljeni in da bomo tudi po tej prelomnici lahko izpopolnjevali naše proizvodne in poslovne dosežke.

Kako smo poslovali

Preteklo leto 1965 pomeni leto velikega napredka naše železarne. V primeri z letom 1964 smo v skupni proizvodnji napredovali za 13,3 %, v blagovni proizvodnji, ki smo jo dosegli s 56.427 t, pa celo za 17,2 %. Preseganje

skupne proizvodnje je proti blagovni nekoliko nižje zaradi redukcije električne energije v zadnjem četrletju, ki je imela za posledico zlasti manjši obseg proizvodnje v topilnici. Proizvodnjo so povečali vsi obrati razen mehanske obdelovalnice, in to topilnica za 7,7 %, livarna za 0,4 %, valjarna za 24,6 %, kovačnica za 6,9 %, vzmetarna za 17,7 % in jeklovlek za 106,8 %; mehanična pa je zaradi prehoda na izdelke višje predelave tonažno proti 1964. letu nazadovala za 5,6 %. Tudi proti predvidenemu planu je bila skupna proizvodnja dosežena in za 1,5 % presežena.

V blagovni proizvodnji pa smo plan presegli za 2 %. V primerjavi z letom 1964 so v blagovni proizvodnji napredovali: livarna za 5,5 %, valjarna za 22,6 %, kovačnica za 26,5 %, vzmetarna za 17,7 % in jeklovlek za 158 %. Le mehanska obdelovalnica je iz že povedanega razloga zaostala za 5,1 %, pri tem pa dosegla in za 0,2 % presegla planirano proizvodnjo preteklega leta.

Tudi v realizaciji je bil proti 1964. letu dosežen velik skok naprej. Ta je bila dosežena s 23.900 milij. din, kar je 30 % več od predhodnega leta. Tudi če zaradi objektiviziranja primerjave znižamo realizacijo zadnjih petih mesecev, ko so ob reformi bile povišane cene nekaterim našim izdelkom, v povprečju pa realizacije za 3.821 milij. din ali za 20,5 %. Tudi v prodaji naših izdelkov — realizaciji — so te porastle za 18 %, ugotovimo porast na za 29,7 %, valjarna za 50,1 %, kovačnica so napredovali vsi proizvodni obrati — livar za 22,6 %, mehanska obdelovalnica za 17,4 %, vzmetarna za 21,8 % in jeklovlek za 154,7 %. S tem rezultatom smo dosegli in presegli tudi plan realizacije preteklega leta. Kljub tako ugodnim rezultatom pa bi bil uspeh lahko še večji, če nas ne bi ovirala vrsta objektivnih pa tudi subjektivnih zadržkov.

Po obratih

Topilnica je dala 7 % več surovega jekla od leta 1964 in za okrog 2 % presegla plan. Proizvodnja pa bi bila še večja, če ne bi bilo zadržkov zaradi redukcije električne energije, slabe vzdržnosti peči in nerednega oskrbovanja z vložkom. Če ne bi bilo teh zadržkov, bi prvič lahko dosegli 100.000 t surovega jekla.

Medtem ko je količinski obseg dosežene proizvodnje surovega jekla ugoden, pa je slika slabša pri izpolnjevanju kvalitetnega programa kot posledica pomanjkanja in nerednih dobav ferolegur, grodlja, slabih vzdržljivosti ognjevzdržnega materiala, stalnega menjanja proizvodnega programa in tehnologije ter končno tudi osebnih slabosti. To se predvsem odraža v gibanju izmečka.

Livarna je proti predvidenemu tonažnemu planu zaostala za 2 %. Na gibanje proizvodnje je vplivala sprememba sortimenta s prehodom na kompliciranerše ulitke in izpadom težjih serijskih izdelkov. S tem se je spremenil normativ izdelovalnih časov. To pa se je seveda ugodno odrazilo v povečani vrednostni proizvodnji.

Valjarna je obrat, ki je glede na novo pridobljene proizvodne zmogljivosti najbolj napredoval. Dosežen je bil in s 3,2 % presežen plan skupne proizvodnje tega obrata. Kljub boljšemu izkoriščanju investicijskih naložb bi bila proizvodnja lahko še višja, če ne bi imeli pri nekaterih agregatih, delno na progi, predvsem pa pri ogrevalnih pečeh, nadpovprečnih zastojev. Vsekakor imajo na gibanje proizvodnje v tem novem obratu vpliv še nedovršene proizvodne naprave, ki pa se postopoma kompletirajo. Kot posebno pridobitev v preteklem letu lahko smatramo konti žarilno peč.

Kovačnica je posebno ugodno izpolnila svojo plansko obvezo, saj jo je v skupni proizvodnji presegla s 5 %, v blagovni pa celo za 11 %. Slabše, kot logična posledica neizvršene kvalitete programa topilnice, pa je bilo izvrševanje plana kvalitetnega sortimenta.

Mehanična obdelovalnica, kot je že bilo rečeno, je zaradi spremembe sortimenta količinsko zmanjšala obseg proizvodnje proti predhodnemu letu. V preteklem letu so v veliki meri izpadli težki izdelki z majhno obdelavo, kot so osmice, utopi, dalje valji za hladno valjanje, povečala pa se je proizvod-

nja izdelkov z večjim normativom izdelave, predvsem pnevmatskega orodja ter industrijskih nožev.

Vzmetarna je za planirano proizvodnjo ostala za 5 %, in to predvsem zaradi zakasnitve in nepopolnih investicijskih del ter zaradi začetnih težav v novem obratu.

Jeklovlek je tudi zaostal, in to za 13 % do predvidenega plana skupne proizvodnje. Vzroki so podobni kot v vzmetarni na nekompletnih proizvodnih napravah, težavah poizkusnega obratovanja in delno tudi zaradi pomanjkanja ustreznega vložka.

Produktivnost in izmeček

Produktivnost dela je kot logična posledica rasti proizvodnje v preteklem letu bistveno porastla. Število zaposlenih se je dvignilo v povprečju le za 3,9 %, in to od 3069 na 3189. Ob taki zaposlitvi nam je skupna proizvodnja porastla od 5,24 na 5,71 t na zaposlenega mesečno, kar je porast za 9 %. Pri robni proizvodnji pa je ta porast še večji, in sicer od 1,31 na 1,47 t na zaposlenega mesečno ali za 12,2 %. V skupni proizvodnji so v produktivnosti porastli vsi obrati razen livarne in mehanske obdelovalnice. V topilnici se je povečala za 5,8, v valjarni za 20,9, v kovačnici za 12,8, v vzmetarni za 0,2, v jeklovleku za 35,3 %. Livarna je ostala na predlanski višini, v mehanski obdelovalnici pa je zabeležen padec za 6,6 %. Produktivnost, izražena v realizaciji na zaposlenega mesečno, obracunana z istimi cenami, pa je porastla od 5,974.000 na 6,650.000 din ali za 16 %.

Ugoden rezultat v doseženi produktivnosti je tudi odraz znižanja izmečka. Ta je namreč padel pri skupni proizvodnji od 2,57 na 2,21 odst., kar je absoluten padec za 14 %. V robni proizvodnji pa je ta padec bil še nekoliko večji, in sicer od 10,30 na 8,57 % ali absolutno za 14,2 %.

Ta rezultat se logično odraža tudi v dobiti, ki je za celotno podjetje porastla od 78,4 na 79,1 % ali za 0,9 %. Dobit so poboljšali topilnica za 0,3 %, livarna za 4,8 %, valjarna za 1,7 %, kovačnica za 1,9 %, vzmetarna za 1,2 %, jeklovlek za 8,7 %, v mehanski obdelovalnici pa se je iz že povedanega vzroka večje predelave znižala za 11,1 %.

Oskrbovanje

Kljub relativno ugodnim rezultatom pa bi bil napredek lahko še znatno večji, če ne bi skozi vse leto bile težave z oskrbovanjem surovin, pomožnega materiala ter delno tudi energije. Skupno smo v preteklem letu nabavili za 15.060 milij. din raznega reprodukcijskega materiala, kar je ob upoštevanju povišanih cen po reformi za 3.255 milij. din ali 27,6 % več kot v predhodnem letu. Od glavnih surovin in drugih materialov se je nabava proti 1964. letu količinsko povečala pri grodlju za 17 %, pri nemetalnih dodatkih za 7 %, padla je pa pri starem železu za 4 %, pri ferolegurah za 12 %, pri ognjevzdržnem materialu za 13 % ter pri premogu za 3 %. Drugačno sliko pa nam nudi potrošnja. Ta je pri surovem železu porastla za 29 % kot logična posledica predpisanega vložka. Pri starem železu je porastla za 4 %, pri ognjevzdržnem materialu za 10 % ter pri premogu za 5 %, padec pa je pri nemetalnih dodatkih za 1 %, pri ferolegurah pa za 6 %.

Iz teh podatkov se vidi neredno oskrbovanje predvsem ferolegur. Z Jugobanko je bila skupaj z drugimi železarnami ob začetku leta sklenjena pogodba za oskrbovanje uvoznih materialov, ki pa ni zadovoljila zahtev in potreb črne metalurgije. Po tej pogodbi je bilo na razpolago le 51 % zahtevanih deviznih sredstev. Proti tej pogodbi pa je realizacija uvoznih legur za našo železarno še relativno ugodna. Skoraj vse leto so bili kritični feromolibden, ferovolfraam, vanadij pa tudi nikelj. Od plana nabave ferolegur 480 ton pa je kljub težavam bilo realiziranih 395 ton ali 82 %.

Od drugih materialov, pri katerih je treba omeniti oskrbovanje z grodljem, pri katerem smo bili določen čas popolnoma brez zaloga, nato pa smo spet imeli prevelike, je treba omeniti predvsem težave z oskrbovanjem z brusnimi ploščami pri firmi Swaty, in to predvsem zaradi slabe vzdržljivosti, ki

je do 7-krat manjša od kvalitetnih uvoznih izdelkov. Poleg pomanjkanja deviz smo skozi vse leto pri oskrbovanju tovarne imeli velike težave zaradi pomanjkanja obratnih, to je dinarskih sredstev.

Prodaja

Prodaja naših izdelkov je bila skozi vse preteklo leto še relativno lahko dosegljiva. Kljub velikemu porastu (saj smo skupno dosegli skoraj 24 milijard dinarjev prodanega blaga) nismo uspeli zaradi že povedanih vzrokov, katerim se pridružujejo tudi naše notranje slabosti, redno izvrševati pogodbenih obveznosti. To predvsem pri vrstah jekel, legiranih z nikljem, molibdenom, volframom in vanadijem.

Struktura proizvedenega in predelanega surovega jekla kljub temu kaže določen napredek. Navadnih kvalitet smo namreč 1965. leta prodali le 980 t, kar je v strukturi proti 1964. letu padec od 2,3 na 1 %; kvalitetnih ogljikovih jekel je bilo 17.700 t, kar je padec od 27,7 na 18 %; kvalitetna nizko legirana jekla so z dosego 9.800 t porastla od 7,6 na 10 %; plemenita ogljikova jekla s proizvodnjo 16.700 t so porastla od 11,4 na 17 %; plemenitih nizko legiranih jekel je bilo doseženih 40.020 t, ostala pa so na predlanski višini 41 %. Na isti višini z dosego 12.800 t, to je 13 %, pa so ostala tudi plemenita visoko legirana jekla. S tem rezultatom so plemenita ogljikova jekla porastla proti 1964. letu za 62 %, plemenita nizko legirana jekla za 7,5 % ter plemenita visoko legirana jekla za 8 %. Skupno je proizvodnja plemenitih jekel porastla od 59.525 na 69.520 t ali za 17 %.

Na žalost se neizvrševanju pogodbenih obveznosti pridružujejo tudi tiste vrste jekel, ki bazirajo na kromu, in to OCR 12, OCR 4 in PK 2 kjer so legure, in to domačega izvora, bile na razpolago. V takem izvrševanju proizvodnje smo del izdelkov dobavili izven pogodbenih obveznosti, del predčasno, istočasno pa smo zaostali s precejšnjimi količinami dobav po sklenjenih pogodbah.

Valjarna ni izvršila 3.000 t pogodbenih obveznosti, kovačnica 350 t, mehanska obdelovalnica 789 t, vzmetarna 215 t, livarna 826 t ter jeklovlek 264 t. Prav industrijska proizvodnja, ki naj bi jo dosegli v gospodarski reformi, gotovo ne dovoljuje takega odnosa do kupcev. Res je, da sta neredna dobava in nestalnost v kvaliteti pojava tudi pri oskrbovanju našega podjetja, res pa je tudi, da bi z boljšim odnosom in večjo odgovornostjo do sklenjenih pogodb izostanek bil lahko znatno manjši ter s tem tudi proizvodni in poslovni uspeh višji.

Takemu gibanju našega poslovanja se je poleg ostalih težav pridružila kot razlog nerednih dobav stalna rast dolgov naših odjemalcev. Medtem ko so ti v začetku leta ve-

zali 3 milijarde dinarjev, so ob koncu tretjega četrtletja porastli na 6,3 milijarde in šele na podlagi najrigoroznějšíh terjatev do konca leta padli na 5,5 milijarde dinarjev.

Skupno je bilo vloženi 716 tožb in pri tem izterjana glavnica v višini 3.700 milijard dinarjev, kar je več kot 4-krat več kakor v predhodnem letu. Pod večjim pritiskom smo bili seveda tudi mi. Naše obveze do dobaviteljev so porastle na 2,5 milijarde, pasivnih tožb pa smo zato imeli preko 300 ter so pri tem dobavitelji izterjali glavnico v višini 1.366 milijard dinarjev, kar je 5,5-krat več kot v predhodnem letu.

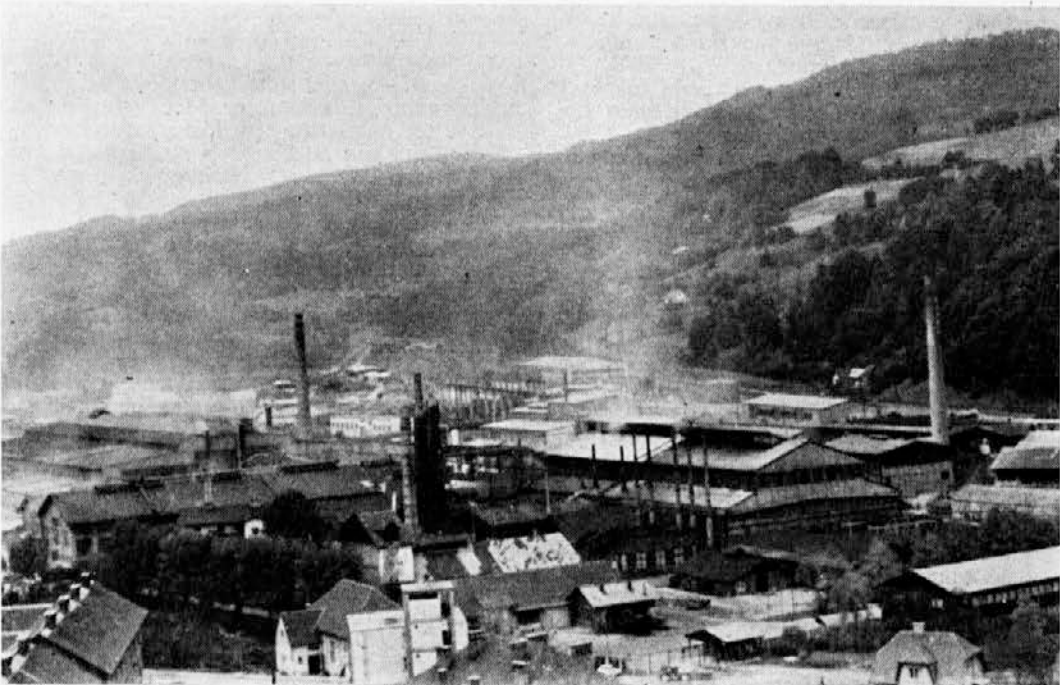
Odpremljali smo po sledeči dinamiki:

- I. četrtletje 13.429 t,
- II. četrtletje 13.320 t,
- III. četrtletje 13.307 t ter

zadnje četrtletje 15.850 t, kar pomeni, da je bil v tonaži največji skok dosežen na koncu leta.

Izvoz

Izvoz naših izdelkov na inozemska tržišča, dosežen v preteklem letu, pomeni proti predhodnemu letu znaten napredek. Skupno smo izvozili za 2.064.000 dolarjev naših izdelkov, kar je napredek za 46 %. Plana pa kljub temu nismo izvršili in smo dosegli le 91 % predvidenega izvoza. Izvoz je preko celega leta v glavnem potekal po predvideni dinamiki, zaostal pa je v zadnjem četrtletju. Temu je delno kriva neuspela prodaja, v precejšnji meri pa tudi neuspela kvaliteta prodanih izdelkov. Napravljen pa je kljub temu kvalitetni premik v naši prodaji na zunanja tržišča. Ker smo po tonaži proti 1964. letu napredovali le za 7 %, po vrednosti pa znatno več, se jasno vidi povečanje povprečno dosežene cene, ki je porastla od 227,5 na 315,9 dolarja na t ali za 39 %. Napravljen je bil tudi področni premik. Na konvertibilna področja smo izvozili 27,3 %, na klirinška pa 72,7 % naših izdelkov. Poznano je, da so inozemski kupci bolj zahtevni kot naši, zato pa brez dvoma dobro vplivajo na izboljšanje naše tehnologije, na doslednost dela in na kvaliteto proizvodnje. V preteklem letu smo morali priznati za 32.000 dolarjev reklamacij, kar je 1,53 % od celotnega izvoza. Če upoštevamo le valjano blago in vzmeti, kjer je bilo reklamacij največ, pa je procent reklamacij znatno višji. Praksa je pokazala, da smo na zunanja tržišča vstopili dostikrat smelo in nepripravljeno, kar se nam je maščevalo pri izvrševanju pogodbenih obveznosti. Vrsta je naših izdelkov, s katerimi smo tudi na zahodnih tržiščih pridobili zelo dobre reference, predvsem za kvaliteto kovanega blaga in jeklene litine, pa tudi za mehansko obdelane izdelke. Pri nekaterih, predvsem kromovih jeklih, pa smo doživeli prave nešč-

Naše fužine

nosti. Na koncu leta smo inozemskim kupcem po sklenjenih pogodbah ostali dolžni za 40.000 dolarjev blaga. Znana je vpeljana praksa vezave uvoza in izvoza, zato bi se morali tega principa bolj resno zavedati.

Poleg uvoza za druge železarnice smo v preteklem letu za potrebe naše železarnice uvozili skupno za 1.990.000 dolarjev raznega uvoznega materiala. Če k temu prištejemo še inozemski material, dobavljen od drugih železarnic in drugih podjetij, ugotovimo, da smo dobili skupaj za 2.815.000 dolarjev uvoznega materiala. Največjo postavko pri tem zavzemajo ferolegure, ki jih naša železarna uvaža tudi za druge železarnice.

Akcijski program

Gospodarska reforma je kot druge tudi našo delovno skupnost posebno razgibala. Četudi smo že z letnim planom izrazili zahtevnost k povečanemu obsegu proizvodnje, povečanju realizacije in produktivnosti dela, povečanju dobiti in splošni zaostitvi normativov potrebnije ter znižanju proizvodnih stroškov, smo ob vstopu zakonodaje gospodarske reforme v veljavo 24. julija izdelali posebni akcijski program za splošno izboljšanje poslovanja. Ta je bil zasnovan na povečanju obsega proizvodnje, varčevanju surovin, pomožnega materiala in energije ter dodatnem povečanju produktivnosti dela. Posebno pozornost smo v akcijskem programu posvetili ekonomiki poslovanja, izkoriščanju delovnega časa ter v ta namen izdelali nova pravilnika o delitvi dohodka in delitvi osebnega dohodka. Napravljen je bil znaten napredek na področju usklajevanja meril, kategorij kvaliteto in kvantitetno izvršenega dela ter je bila s tem dosežena večja objektivnost ter večja spodbuda pri notranji delitvi doseženega dohodka. Akcijski program, izražen s planom proizvodnje in finančnim planom, je za zadnjih pet mesecev predpisal stroge odnose med doseženim poslovnim rezultatom in doseženimi neto osebnimi dohodki. Na podlagi zniževanja proizvodnih stroškov se je predvideval relativni porast dohodka in bil predviden v višini 30,2 % od skupnega dohodka. Neto osebni dohodek je bil v strukturi skupnega dohodka odrejen s stopnjo 10,6, iz dohodka pa je bila ta stopnja odredena s 35 %.

Ob zaključku 5-mesečnega obdobja po gospodarski reformi lahko ugotovimo, da smo akcijski program v glavnem dosegli. Kljub temu, da smo pri ugotavljanju pripadajočih globalov osebnih dohodkov dosledno upoštevali veljavne odnose, smo predvideno povprečje osebnih dohodkov avgust—december z dosegom 79.075 din na zaposlenega mesečno presegli. Tako smo proti povprečnim osebnim dohodkom na zaposlenega mesečno v I. polletju, ko so znašali 60.500 dinarjev, dosegli povečanje za 30,6 %. S tem je v glavnem tudi že izraženo naše izvrševanje akcijskega programa. Skupne proizvodnje smo v obdobju avgust—december dosegli 90.800 t, to je za 4,4 % več, kot je predvideval akcijski program. V mesečni realizaciji pa smo porastli z dosegom 2.350 milij. dinarjev za 33 %. Ta pokazatelj ni primerljiv, ker je medtem nastalo povišanje cen naših izdelkov. Ker te niso narastle za 25 %, kot je predvideval akcijski program, temveč le od 398 na 490 din/kg prodanih naših izdelkov ali za 18,1 %, je dosežena realizacija zadovoljiva. Če od rezultata mesečne realizacije odbijemo del, dosežen z višjimi cenami, pridemo do zaključka, da se je realizacija po uvedbi reforme dvignila od 1.760 na 1.975 milij. dinarjev ali za 13 %.

Napredek je bil pokazan tudi v doseženi blagovni proizvodnji. Te smo v zadnjem 5-mesečnem obdobju dosegli 25.475 t ali 6,5 % nad planom akcijskega programa. Produktivnost se je po uvedbi gospodarske reforme proti prvim sedmim mesecem v skupni proizvodnji dvignila za 4,6 %, v blagovni pa za 6,7 %. S tem pa še daleč nismo dosegli vsega tistega, kar je razprava okrog izvajanja reforme v naši železarni odkrila. Če vnaprej smo se zavedali, da bo akcija, sprožena z reformo, morala biti ne samo stvar petih mesecev, temveč znatno daljšega in tudi večletnega obdobja. Sele temeljite raziskave in matematične ugotovitve bodo omogočile

boljše obvladanje zakonitosti tehnološkega postopka. Povečanje dobiti, ki je nismo, kot smo predvidevali za zadnjih pet mesecev, dosegli, bi moralo biti poleg varčevanja s pomožnim materialom in energijo ter drugimi stroški v prvem planu.

Se vedno se najdejo pri nas ljudje, tudi na vidnih upravnih in samoupravnih položajih, ki tudi po uvedbi reforme ob ugotavljanju doseženih globalov osebnih dohodkov negodujejo in iščejo izhod le v spremenjenih odnosih. Enkrat za vselej bo treba spremeniti to miselnost in jasno uvideti, da je gibanje naših osebnih dohodkov vezano na dosego proizvodnih rezultatov. Vsak odstop od tega imperativa poslovnega uspeha pa tudi pogoja za krepitev delavske samouprave bi se nobenemu tako ne maščeval kot pa lastni delovni skupnosti. Delo v naši železarni postaja postopoma lažje, zato pa umsko odgovornejši. Pred kratkim so nas na naše vabilo obiskali upokojenci, med katerimi so bili tudi taki, ki že po 10, 15 in tudi več let niso prestopili praga tovarne, kateri so dali svoje življenjske moči. Oni so bolj kot mi opazili, kaj vse se je v teh 20 letih spremenilo. Spomnili so se na čas, ko v podjetju še ni bilo žerjavov in drugih transportnih naprav, zato so oni najlaže ugotovili znatno zmanjšanje fizičnih naporov sedanje generacije delovne skupnosti železarne Ravne. Široke investicijske naložbe so tiste, ki so nam to omogočile.

Izgradnja železarne

O izvrševanju razširjene reprodukcije pri nas je bilo že v uvodu precej povedanega, sedaj pa je prav, da povemo še nekaj o obdobju rasti naše železarne, ki je v teku. Naše podjetje je za kompleksno zaokrožitev izgradnje cele tovarne s Splošno gospodarsko banko v Ljubljani na podlagi razpisa posojila sklenilo oktobra 1963 kreditno pogodbo v višini 16.588 milij. dinarjev. Po tej pogodbi bi se v preteklem letu morala investicijska dela kontinuirano nadaljevati, in to na novi topilnici in novi valjarni, predelovalnih obratih, energetskih napravah in drugih tovarniških objektih. Investicijski plan za letošnje leto je pri tem predvideval 4.750 milij. dinarjev naložb v osnovna sredstva. Zaradi restriktivskih ukrepov, poviševanja cen in končno zaradi sprememb, ki jih je prinesla na področju paritete gospodarska in devizna reforma, so nastale nepremestljive težave pri izvrševanju investicijskega plana za preteklo leto. Med letom so bile predpisane prvotno nepredvidene datjave za obratna sredstva, varščino in poplavljenice, glavne težave pa so izvirale iz pomanjkanja finančnih sredstev Splošne gospodarske banke, ki je stalno pritiskala na znižanje tranše in dodatno zadrževala plačevanje izvršenih del ter drugih pogodbenih obveznosti. Skupno je bilo v letu 1965 izvršenih del v vrednosti 2.400 milij. dinarjev, kar je le polovica od v začetku leta sprejetega plana.

Delovna skupnost si je v mejah možnosti prizadevala za reševanje težke finančne situacije ter naknadno sprejela obveze za varščino, delno pa že vnaprej vročila sredstva ter s tem na koncu leta omogočila poravnavo večjega dela nastalih obvez do dobaviteljev in izvajalcev investicijskih del. V drugem polletju je bila s Splošno gospodarsko banko zaradi nastalih podražitev pogodbeno urejena povečana suma kredita do gospodarske reforme v višini 3.295 milij. dinarjev, s tem da se je železarna obvezala del teh podražitev v višini 310 milij. dinarjev kriti iz lastnih sredstev. Zaradi spremembe paritete dinarja in zaradi podražitev gradbenih del in domače opreme po gospodarski reformi so nastale nove podražitve v višini 4 milijard dinarjev, za kar pa ob vstopu v novo poslovno leto še niso bile sklenjene dodatne kreditne pogodbe. Iz takega gibanja investicijskih del se jasno vidi, da bo zadnja faza rasti naše železarne potekala znatno dalje, kot je bilo prvotno predvideno. Spremeniti bo potrebno ter novim pogojem prilagoditi dinamiko izgradnje posameznih objektov, da bi bila čimbolj prilagojena postopnemu povečanju proizvodnih kapacitet.

V preteklem letu je bila podaljšana valjarška lopa, izvršeno kompletiranje z adjustaž-

nimi stroji, postavljena kontinuirna žarilna peč, pričela pa se je montaža lahke proge. V novi topilnici so potekala gradbena dela na temeljih lope in peči ter se je pričela montaža same stavbe. Mehanska obdelovalnica je bila kompletirana z novimi obdelovalnimi stroji, pomanjkanje finančnih sredstev pa je bilo najbolj občutno z zadrževanjem izgradnje lope lahke in srednje mehanske obdelovalnice. V vzmetarni je bila postavljena linija kontinuirnega ogrevanja, krivljenja, kaljenja in napuščanja vzmetnih listov ter montirana vrsta drugih manjših agregatov.

K večjim tovarniškimi objektom v preteklem letu lahko štejejo tudi zgraditev stavbe obratno tehnične kontrole in raziskav, ki bo v začetku letošnjega leta vseljena. Od energetskih objektov je bila v preteklem letu zgrajena stavba nove kotlarne, v kateri že potekajo priprave za montažo opreme. Zgrajen je bil mazutni rezervoar ter dan v uporabo nov čistilec plina. Položena je bila glavna razvodna mreža industrijske vode v valjarno, mehansko obdelovalnico in kovačnico. Od komunikacij je treba omeniti izgradnjo novega 150-t mostu preko Meže, zgraditev notranjih cest od generatorjev do odpremnega skladišča ter v makadamski izvedbi od valjarne do novega mostu. V tem obdobju so bila izvršena tudi obsežna regulacijska dela na brežini Meže, v izgradnji pa je 1,1 km dolga tovarniška ograja.

In družbena raven

V preteklem letu se je nadaljevala tudi skrb za novogradnjo objektov družbene ravni. Železarna je bila neposredno ali posredno vključena v gradnjo stanovanjskih objektov, komunalnih naprav in komunikacij, doma telesne kulture in delno tudi pri reševanju šolskega prostora. Predvsem s pomočjo sredstev železarne je gradbeno podjetje Gradis preko sklada za stanovanjsko izgradnjo postavilo izgradnjo celotnega kompleksa v Gramoznici, ki zajema 180 stanovanj. Štiri polstolpnice z 90 stanovanji so že zgrajene do 4. faze, dodatnih 90 stanovanj v blokih pa je v začetni fazi. To pa je le del reševanja perečega stanovanjskega problema. Komisija železarne Ravne trenutno evidentira okrog 470 prošenj. Poleg dragih stanovanj v družbenem sektorju se je v preteklem letu do največjih dimenzij razvila individualna gradnja stanovanj naših sodelavcev, ki so ali vključeni v zadruge ali gradijo posamezno. Preko 85 je zastavljenih takih gradenj. Železarna pa je bila primorana tudi improvizacijsko s preurejanjem samskega doma zasilno rešiti 10 družin naših sodelavcev. Reševanje stanovanjske problematike pa je tudi v povečevanju proizvodnje in dohodka brez novega zaposlovanja ljudi. Prav na tem področju je bilo preteklo enoletno obdobje značilno.

Delovna skupnost

Povprečna zaposlitev leta 1965 se je proti letu 1964 sicer dvignila za 3,9 %, med letom pa se je stalež le neznatno spremenil. Medtem ko smo 1. januarja 1965 imeli v naši delovni skupnosti vključenih 3175 ljudi, je na koncu leta ta stalež znašal 3190, kar je porast le za 15 ali niti za pol procenta. Če se spomnimo, da je leta 1964 kolektivni porastel za 243 ljudi, potem nam je šele popolnoma jasno, da je reforma vplivala tudi na skrb za večjo produktivnost v naši železarni. Ze v začetku leta je delavski svet zavzel sklep, da se število zaposlenih sme povečati le pri neposrednih proizvajalcih, ki smo ga posebno dosledno izvajali v zadnjih petih mesecih leta. To nam kaže tudi struktura. 24. julija, ko je stopila v veljavo gospodarska zakonodaja reforme, je bilo neposrednih proizvajalcev 79,2 %, ostalih na vodstvenih, kontrolnih, nadzornih, administrativnih in skladiščnih delih pa 20,8 %. Na koncu leta pa so neposredni proizvajalci porastli na 79,9 %, ostali pa padli na 20,1 %.

Evidenca zaposlenih po priznanih kvalifikacijah in nazivih nam zaradi vpeljanega sistema kodeksov del, kjer je važna izvršitev dela, ne pa kvalifikacija zaposlenega, ne kaže objektivne slike. Po tej evidenci imamo od nizko do visoko kvalificiranih delavcev 86,7 %, od nizko strokovnih do visoko stro-

kovnih delavcev pa 13,3 %. Struktura kvalifikacij delavcev bi bila naslednja:

visoko kvalificiranih	5,7 %
kvalificiranih	31,4 %
polkvalificiranih	11,5 %
nekvalificiranih pa	38,1 %

V tem sestavu delovne skupnosti so seveda vključeni tudi delovodje, predelavci, pa tudi razni drugi strokovni delavci, ki niso zaposleni neposredno pri strojih. Najbolj zgrešeno sliko nam tak prikaz da predvsem pri nekvalificiranih delavcih, ker vemo, da ti po cenikih del sprejemajo dela, pri katerih sta pogoj izvežbanost in praksa. Pri ostalih imamo:

1,3 % delavcev z visoko strokovno izobrazbo,
0,5 % z višjo,
4,4 % s srednjo,
3,8 % z nepopolno srednjo ter
3,3 % z nižjo srednjo.

Priznati moramo, da je procent delavcev s priznano visoko strokovno izobrazbo relativno nizek, posebno pa je kritičen, če ga primerjamo z veljavno organizacijsko shemo oz. s predpisano šolsko izobrazbo za posamezna dela po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. Akcija bo potrebna v obeh smereh: v smeri objektivnega predpisovanja šolske izobrazbe za posamezna dela oz. delovna mesta in v smeri pridobivanja delavcev z ustrezno izobrazbo in prakso. Kadrovanje pri tem ne bi smelo iti samo s štipendiranjem zunanjih interesentov, temveč še naprej s podpiranjem naših delavcev kot izrednih slušateljev, pristopiti pa moramo tudi k načrtnemu izobraževanju z vključevanjem prizadevnih in sposobnih delavcev v redno višje in visoko šolanje.

Izobraževanje

Izobraževanje je tudi v preteklem obdobju bilo naše važno delovanje. Vrsta je bila prirejenih tečajev in prav v tem letu smo prvič preko celega leta s krajšim priučevanjem pridobili vrsto delavcev za zahtevnejša dela serijske proizvodnje. Izvedeni so bili 6-mesečni in 3-mesečni tečaj za strgarska dela z 22 tečajniki, 3-mesečni tečaj za stiloskopijsko s 15 tečajniki, 2-mesečni tečaj za žerjavovodje z 31 tečajniki, 1-mesečni tečaj za prometno osebo s 30 tečajniki, 1-mesečni tečaj za spektroskopijo in spektrografijo s 16 tečajniki ter enomesečni tečaj za fotometrijo s 14 tečajniki; enomesečni tečaj je dalje obiskovalo 106 tečajnikov, ki so se seznanili z upravljanjem dvigal, 3-tedenski tečaj je bil za vzorčevalce z 21 tečajniki, poleg tega pa sta bila še dva 14-dnevna tečaja za termično obdelavo in strgarska dela z 21 tečajniki ter še vrsta krajših tečajev. Po že vpeljani praksi smo v enomesečnih tečajih izven podjetja za varjenje imeli 24 naših delavcev; na šolanju in seminarjih v Ljubljani in na Ravnah s področja družbeno ekonomskih ved na so 4 delavci bili na trimesečnih seminarjih, 7 na 14-dnevnih, 26 pa se jih je pri delavski univerzi na Ravnah udeležilo 3-mesečnega seminarja. Po vpeljani praksi smo za novo sprejete delavce imeli uveden dvodnevni seminar, ki se ga je udeležilo 247 delavcev. Omeniti moramo tudi seminar za organe delavske samouprave, ki ga je obiskovalo preko 150 sodelavcev, na katerem so razširili svoje obzorje, da bi lažje presojali in odločali pri upravljanju obratov in tovarne.

Vrsta spodbudnih priznanj — dodatek za stalnost, proglašanje jubilarov, objektivnejše izračunavanje osebnih dohodkov, izboljšanje higienskih in drugih pogojev pri delu ter druga urejevanja so vplivala na to, da je fluktuacija v preteklem letu znatno padla. V podjetje je prišlo 375 ljudi, odšlo pa jih je 360; pri tem pa na fluktuacijo največ vpliva odhod in prihod iz JLA ter priliv iz naše industrijske šole.

Starostna struktura se je med letom dodatno popravila. Do 25 let starosti jih je 29 odst., od 26 do 35 40 %, od 36 do 45 19,5 %, od 46 do 55 9,5 % ter nad 55 let 2 %. Medtem ko je predlansko leto bilo do 35 let starosti zaposlenih 66 %, se je v preteklem letu ta procent dvignil na 69, pri starejših pa padel od 34 na 31 %. Iz take strukture še posebno sledi, da sta vzgoja in izobraževanje ekonomsko nujna in utemeljena.

Izostanki

Prisotnost na delu je, ker se v izostankih lahko krijejo znatne rezerve, interesantno merilo delovne discipline. Skozi vse leto je bilo vseh izostankov povprečno 13,50 %. Razveseljiv je pri tem padec bolezenskih izostankov od leta 1964 od 5,16 % na 4,76 %. Izkoriščanje dopustov je poraslo na 6,4 odst., izrednih dopustov je bilo 1,85 %, neopravičenih 0,14 %, izostankov zaradi 4-urnega dela pa 0,39 %. Se en podatek: izplačila za bolniške dajatve so kot posledica povišanja osebnih dohodkov znatno narasla, in to od 73,5 milijonov v letu 1964 na 103 milijone dinarjev v zadnjem letu. Pri tem je morala kriti tovarna skoraj 53 milijonov dinarjev. Prihranek pri teh stroških bi sigurno bil še izvedljiv.

Bolezni izostanki so se torej znižali, poseben napredek pa je pri tem bil na zmanjšanju izgubljenih dni zaradi obratnih nezgod. Teh je bilo 5850, kar je 3600 ali celih 38 % manj kot leto prej. S tem in na splošno smo lahko zadovoljni z napredkom pri zmanjševanju obratnih nezgod. V tovarni je bilo teh in tistih, ki jih moramo evidentirati med potjo na delo, 7,5 %. S tem smo se ponovno povzpeli na vrh najboljših kolektivov združenja jugoslovanskih železarn. Štiri leta zapovrstjo je ta procent presegal 10, najnižji odstotek na stalez pa je bil 1959. leta — 8,5 %, kar pomeni, da smo izpod tega napredovali za 10 %. Najnižje stanje, ki je sploh kdaj v železarnah bilo doseženo, je bilo l. 1960 in je znašalo 1,95 odst. ter je bilo ostvarjeno tudi pri izgubljenih dnevih zaradi obratnih nezgod na zaposlenega. Teh je bilo v preteklem letu le 1,8 %. Napredek pa je bil tudi pri izgubljenih dnevih na eno nezgodo. Teh je bilo 24,3, kar pa je še vedno relativno visoko in kaže na težko naravo nezgod. Zato bo poleg zmanjševanja potrebno prizadevanje tudi za zmanjšanje predvsem tistih nezgod z najtežjimi posledicami. Na žalost pa moramo pri težah nesreč omeniti tudi najtežjo, ki je iz naše delovne skupnosti iztrgala sodelavca, kovača Jožeta Kacla.

Vse to je zopet povezano s priučevanjem, saj praksa še vedno kaže, da je vrsta nezgod zaradi lastne nepredvidnosti. Posebno vlogo lahko pri tem igra neposredno strokovno vodstveni kader. Evidenca pa na žalost tudi pri teh kaže, da je med njimi dosti takih, ki nimajo zadovoljive izobrazbe. Med 216 predelavci in delovodji jih je 20 takih, ki nimajo končane osnovne šole, interesantno pa je pri tem, da je od teh 16 takih, ki so v zadnjih petih letih bili imenovani na položaje. Sumljiva je izobrazba tudi tistih, ki jih je 34, ki imajo le prevodbo, ne pa dejanske kvalifikacije. Pri zahtevi za pridobivanje splošne izobrazbe bo najprej treba poseči po vodstve-

nih, administrativnih, kontrolnih in tehničnih strokovnih delavcih.

Pogled naprej

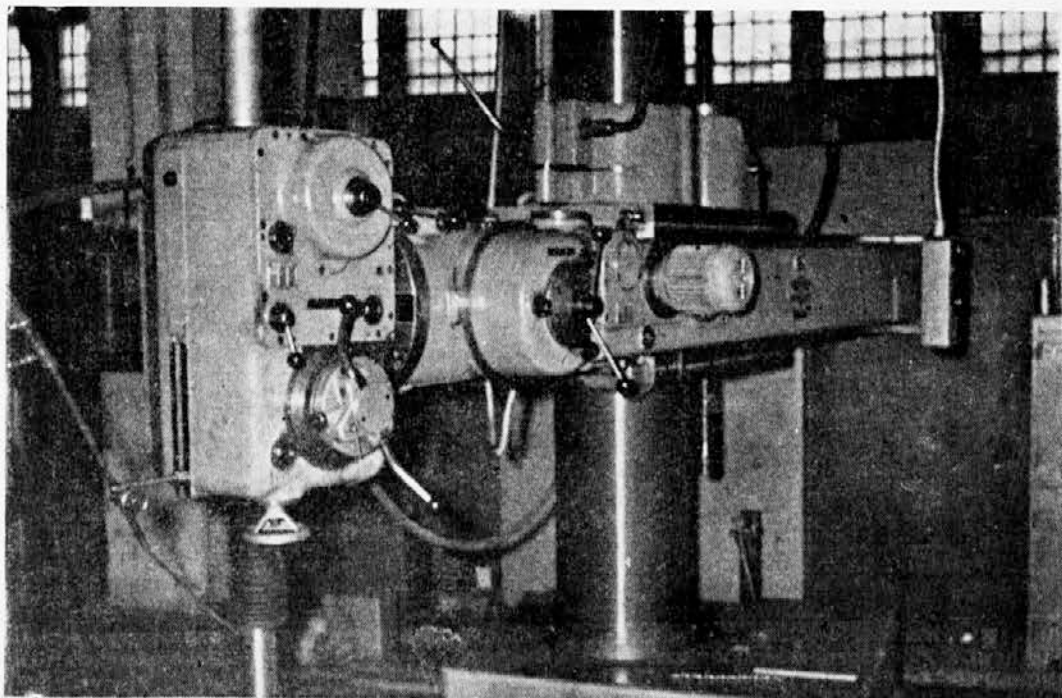
Že pred zaključkom minulega leta so se vršile temeljite priprave za novo leto 1966. Proizvodni proces in ves mehanizem poslovanja postajata vse bolj zahtevna, zato so temeljite študije ter precizno urejene priprave dela za krajše in daljše obdobje pogoj usklajevanega gospodarsko uspešnega dela. Natančnost planiranja pomeni natančnost odredjanja nalog, objektiviziranje razdelitve prevzetih zadolžitvev, zato je dober plan najboljši usmerjevalec medobratnih odnosov in končno tudi pogoj uspešnega dela delavske samouprave. Odredjevanja plana ne moremo vršiti na podlagi licitacije, ker bi ta povzročila spore že v svoji osnovi, temveč najbolj na podlagi matematično dognanih podatkov o velikosti proizvodnih zmogljivosti, predvidenem sortimentu in obvladanju tehnološkega postopka. Iz tega sledi, da je osnutke plana možno izdelati le na podlagi skrbno pripravljenih analiz, izdelanih od strokovnih ekip. V tem je tudi razlog jačanja centralnih služb podjetja. Analitsko planski sektor s kompletiranjem svoje dejavnosti že posega v zasledovanje proizvodne dejavnosti, odkrivanje slabosti ter vseh mogočih rezerv, ki jih nato do meja dosegljivosti vnaša v obveze osnutka plana.

Oddelek za študij dela, pridobitev preteklega leta, je druga taka strokovna ekipa. Ta predvsem na področju izkoriščanja delovnega časa išče možnost večje produktivnosti, večje ekonomičnosti ter s tem višjih globalov in povprečnih osebnih dohodkov ob čim pravilnejši medobratni in medsebojni razdelitvi. Plodovi tega sistematičnega urejevanja so že izraženi v našem planiranju.

Osnutek plana za leto 1966 je že pomenil napredek naše železarn v metodi planiranja:

- izdelale so ga strokovne službe že dva meseca pred vstopom v novo poslovno leto,
- izdelan je bil na podlagi bolj dognanih normativov za posamezne vrste potrošnje in proizvodnje obratov in oddelkov,
- planiranje jekla je bilo izvršeno po kvalitativnih grupah.

Že pred vstopom v novo leto je po predhodni splošni obravnavi in ob sodelovanju obračunskih enot pri oblikovanju osnutka delavski svet podjetja sprejel plan obsega poslovanja za leto 1966, izražen s proizvodnjo in realizacijo. Ta predvideva 226.650 t skupne proizvodnje, kar je 4 % več, kot smo je dosegli v preteklem letu, dalje 61.200 ton blagovne proizvodnje, kar je napredek za 8,5

Vse stroje bi morali tako vzdrževati — vrtalni stroj VRM 50 iz ČSSR

Foto: R. Gradišnik

odst. Plan dalje predvideva 28.560 milij. din realizacije, kar je, obračunano po enakih cenah, okrog 9 % več od ostvaritve leta 1965.

Novo leto pomeni torej za nas zopet nov korak naprej, dinamika rasti pa je bolj položna. Prav v blažjem planiranju količinske proizvodnje pa se krije druga stran zahteve — izboljšanje kvalitete izdelkov ob višji dobiti in nižjih proizvodnih stroških. Da bi zadržali primat proizvajalca specialnih jekel, plan predvideva strukturo surovega jekla, v kateri bo le 0,6 % navadnih kvalitete, 32,9 % kvalitetnih jekel ter 66,5 % plemenitih jekel. Ta bazira:

- na izločevanju nerentabilnih asortimentov,
- na povečevanju dobiti, racionalnejši uporabi surovin, pomožnega materiala in energije.

Vse to pa je že izraženo v osnutku plana dohodka, ki bo pomenil naš akcijski program za leto 1966. Ta zadržuje stopnjo dohodka iz skupnega dohodka ter stopnjo osebnega dohodka neto iz dohodka na višini akcijskega programa 30 % oziroma 35 %. Tudi v novem letu torej ne moremo našega dohodka in našega urejevanja življenjske ravni pričakovati od nikoder drugod kot iz delovne organizacije.

Intencija gospodarske reforme se pričanja pri oskrbovanju z vložkom in drugim materialom, pa tudi z energijo, ki mora biti stalna po količini in kvaliteti. Nadaljuje se v racionalnem proizvodnem trošenju, obvladanju tehnološkega postopka, hitrem notranjem transportu, končuje pa v kvalitetni kontroli in z uspešno dobavo kupcu. Sistematično raziskovanje tehnološkega postopka za izvrševanje ob optimalni potrošnji v planu predvidenega programa bo naša osnovna naloga. To je edina pot, ki nam v novih pogojih večje konkurence in zahtevnejših potrošnikov lahko vrne ugled, ki smo ga zaradi nedoslednosti pri izvrševanju pogodbenih obveznosti doma, pa tudi na tujem, znatno omajali.

Izvozni plan za leto 1966, ki je sestavni del proizvodnje in prodaje, predvideva za 2 milijona 250.000 dolarjev plasmaja naših izdelkov na zunanja tržišča, kar je napredek za približno 9 %. Na tem delu plana smo vedno pred največjo preizkušnjo. Praksa v preteklem letu je pokazala, da moramo ob vsakem sprejemu zunanjih naročil biti tehnološko pripravljene. Vse prehitre, presamozavestne in neobdelane priprave pred sklenitvijo pogodb so se nam običajno kruto maščevale. V zadnjem četrtletju preteklega leta je bil zato osnovan poseben teamski organ, sestavljen iz primernih strokovnih delavcev, ki mora vsa vprašanja in odločitve za inozemske ponudbe temeljito obdelati. Ne sme se nam več zgoditi, da bomo šele takrat, ko se že dobavni rok bliža h kraju, spoznali, da smo pripravljene ali nismo ali da ne obvladamo tehnologije. Ze v prvem pričetku delovanja gospodarske reforme, reforme, ki mora prinesiti uskladitev proizvodnje in potrošnje, reforme, ki mora izravnati zunanjetrgovinsko bilanco, reforme, ki mora ostvariti devizne rezerve in mora dinar preroditi v konvertibilno valuto, se je pokazalo, da mnogi izdelki, ki smo jih v prejšnjih časih prodali kot med in mleko, niso enakovredni izdelkom naših konkurentov. To se je pokazalo pri vzmeteh, valjanem materialu, pa tudi pri drugih izdelkih. Inozemska tržišča so naša najboljša šola, da bi spoznali nujnost in vlogo v naši gospodarski reformi. Boljše, lepše in cenejše je postala edina realna jugoslovanska parola.

Urejevanje delovnih sredstev bo tudi v novem letu važno pomagalo pri izvrševanju planskih nalog. Zaradi odvisnosti od splošne investicijske politike, ki je v reformi zavzela nov kurz, še ne moremo izdelati osnutka in investicijskega plana del, ki bodo v novem letu predvidena za kontinuirano nadaljevanje četrtega obdobja rasti naše železarne. Zasnovana pa je že smer izpopolnjevanja proizvodnih strojev in naprav, energetskih sredstev in komunikacij, raziskovalno kontrolnih instrumentov ter izpopolnjevanja mehanizacije zbiranja podatkov s tem, da se bo glavni del lastnih sredstev amortizacije in poslovnega sklada porabil ob koriščenju odobrenih zveznih pa tudi republiških kreditov.

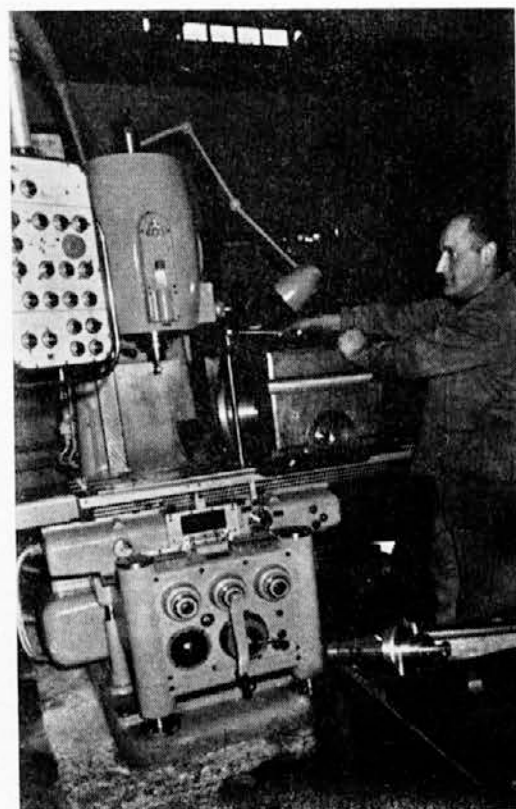
Stanovanjska izgradnja ter izgradnja drugih objektov družbene ravni bosta tudi v novem letu ostali sestavni del našega delovanja. Dolžnost reševanja stanovanjske problematike bo sicer prevzelo posebno občinsko stanovanjsko podjetje, s tem pa se mi nočemo otresti skrbi, da ne bi z novogradnjami oskrbovali naše sodelavce s potrebnimi stanovanji. Nadaljevala se bodo gradbena dela v Gramoznici, potrebna pa bo pomoč tudi za dokončevanje zasebnih hiš v gradnji. Za pospešeno reševanje stanovanjskega problema, ograjenega v razpoložljiva denarna sredstva, bomo v novem letu pristopili tudi k prodaji tovarniških stanovanj našim sodelavcem. S tem bi pridobili nova finančna sredstva, prenesli skrb za vzdrževanje na stanovalce in — kar pa je še posebno važno — dodatno bi vezali delavce na tovarno in kraj. Vedro življenje na delovnem mestu, ljubezen in ponos do delovne skupnosti so najboljša osnova zavesti, s tem pa tudi delovnega uspeha. Neprestano si želimo boljše življenjske pogoje, splošne izboljšave, naprej želimo na vseh področjih, povsod in vedno pa pri tem neletimo na oviro, ki jo je treba premagati — povečanje proizvodnje materialnih dobrin, povečevanje produktivnosti dela in s tem je zvezano tudi skrajšanje delovnega časa.

Krajšanje delovnega časa

Naša železarna ni med tistimi podjetji, ki bi nepremišljeno in z zadrževanjem povečevanja produktivnosti dela preko noči pristopila k uvedbi skrajšanega delovnega časa. Kako ob nespremenjenem razmerju delitve dohodka ob uvajanju 42-urnega delovnega tedna povečevati povprečne osebne dohodke, je domača naloga, ki je za sedaj nihče od tistih, ki je neposredno zanjo zadolžen, še ni rešil. V prihodnjem letu hočemo skrbno izdelati študije, kako ob nenehnem povečevanju produktivnosti dela postopoma skrajševati delovni čas in kako v skrajšani delovni tednik vključevati posamezne oddelke in obrate. Pri tem si moramo biti že vnaprej na jasnem, da to, kar smo uvedli v topilnici, še ni popolno. Namesto da imamo, kot povsod v svetu, pa tudi v Zenici in Smederevu, štiri izmene zaradi neprekinjenega tehnološkega postopka, smo popuščali in dali koncesije, ki znatno maličično pogoj štirih izmen — vezan tehnološki postopek skozi vse leto. Ureditev tega problema in dalje odprava nadur pri 48-urniku bo prva naloga akcije skrajševanja delovnega časa, nato pa šele ob skrbnih študijah korakanje naprej k tistemu, kar nam ustava zagotavlja. Pri tem kot na vseh drugih področjih nam bo pomagal tudi Fužinar.

Informativni fužinar, ki se je svojemu starejšemu bratu pred dobrim letom priključil in nam pri vsem našem prizadevanju odpira pot seznanjanja, vzgajanja in izobraževanja, je uspešno zaključil prvo leto svojega izhajanja. Njegova vloga bo v bodoče postala še bolj važna. Postati bo moral sredstvo za izoblikovanje sestajanja in sej na plodno delo, pravi glasnik, posredovalec informacij med organi delavske samouprave in njihovimi volivci, med strokovnimi vodji in delavci ter splošen obveščevalec delovne skupnosti.

Zahtevne bodo naloge novega poslovnega leta 1966, pa vendar lahke, če jih bomo vzajemno in složno reševali. Vsi družbeno politični, delavsko samoupravni, vodstveni in drugi delavci železarne si bomo morali prizadevati za izboljšanje poslovnega uspeha in ugleda delovne organizacije. Metoda dela mora sloneti na odkritosti in medsebojnem zaupanju. Probleme moramo reševati smelo in znotraj delovne skupnosti. Slabe usluge in škodo nam dela vsak tisti, ki mimo službenih poročil prenaša neobdelane, nekompleksne, pa mogoče celo popačene vesti iz tovarne. Zavedati se moramo, da nam nihče ne bo pomagal, če si ne bomo pomagali sami. Kritika je pri tem gotovo zaželeno sredstvo, ki nam odkriva slabosti in nas vodi k reševanju problemov. Važno pa je, kje in kdaj je izrečena in kaj ima za svoj cilj. Razsodno jo je treba obravnavati, ali izvira iz neobveščenoosti ali iz zavisti ali od takih, ki pri nas le vedrijo, ali iz dobronamernih zahtev tistih naših sodelavcev, ki so zraščeni s tovarno in krajem in so v delovni skupnosti pognali že

Nov vertikalni rezkalni stroj

svoje korenine. Enostavno — spoznati je treba, ali je reševanje določenih nakazanih problemov interes celote ali se za negotovanjem krije le interes posameznika.

Tudi demokracijo si včasih razlagamo po svoje. Delovanje delavske samouprave se včasih zanemarija tam, kjer ima svojo širino, poskuša pa se uporabiti kot sredstvo za izogibanje discipliniranemu izvrševanju zadolžitve, ki jih od nas tehnološki postopek, proizvodnja in poslovanje neizbežno terjajo. Modrovanje in delo je treba razdvojiti, to terja od nas, ne glede na sistem, moderna industrijska proizvodnja.

Premalo bi bilo za nas, če bi svoj prispevek tej družbi dajali le v proizvodnji. Delovna skupnost železarne je jedro celotnega življenjskega dogajanja spodnje Mežiške doline, zato bi morala vloga njenih delavcev biti vidnejša v vsej množični in družbeni dejavnosti. Kljub ugodnim pogojem se čuti zadnje čase popuščanje. Kaže, da je postala interesantna le še tista usluga, ki je sproti plačana, da je splahnela zavest, da sta uspeh in priznanje tudi drago plačilo. Večkrat negotujemo, kako je naša mladina bolj dovzetna za sladko življenje kot pa za življenjske napore, ne spomnimo pa se tega, da nismo dali svojega deleža, da bi bila drugačna. To je možno dati predvsem v društvenih in klubih, kjer bi se mladina lahko zbirala, vzgajala in krepila. Petdeset pa tudi sto bi bilo na Ravnah zaželeno takih, ki bi na določenem področju kulture ali športa videli brez denarnega podkupovanja svoje častno in humano življenjsko delo. To, kar se Janez nauči, to Janez zna, je star, pa še sedaj prav tako veljavna rek. V vzgajanju in vodenju otrok je iskati zdrav in odporen rod in tako mladino, kot si jo želimo. To je kompleksen problem, katerega reševanje bo dalo sposobne, zavedne in požrtvovalne delavce in krajanke ter z njimi močno in uspešno železarno Ravne jutrišnjega dne.

Na koncu se najprej zahvaljujem vsem, ki so s požrtvovalnim delom prispevali svoj delež k poslovnemu uspehu preteklega leta, posebno tistim, ki so to zaslužili in za katere tuljenje ni veljalo. Ob tem izrekam iskrene čestitke z željo, da bi še dolgo pomagali pri rasti tovarne in kraja. Vam vsem, dragi sodelavci, in preko vas družinskim članom pa v dobrobit naše družbene skupnosti želim srečno in uspešno novo leto 1966.

Nekoč je bila literatura umetnost, denarništvo pa obrt, danes je literatura obrt in denarništvo umetnost.

Gibanje osebnih dohodkov v NOVEMBRU 1965

OBRAC. ENOTA	Povpr. število zaposl.	Število opravlj. ur	Od tega nadur	Izplačani OD	Po enotah in ceniku del	OD po usp. obrač. enot	Nagrade za stalnost	Redni in iz- redni dopu- sti in ostalo	Povpr. osebni doh.	
									november 1964	nov. 1965
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Topilnica	242	42.790	283	20.236.187	13.994.807	1.701.681	901.726	3.637.973	62.432	83.621
Livarna	480	96.342	1.743	38.870.125	28.122.180	2.335.559	1.973.419	6.438.967	56.580	80.979
Valjarna	300	58.287	1.561	23.770.677	17.526.383	1.797.317	886.122	3.560.855	57.597	79.236
Kovačnica	237	47.251	385	19.696.469	14.203.931	1.652.797	951.137	2.888.604	59.030	83.107
Term. obdel.	66	12.772	316	5.262.836	3.861.636	392.083	181.938	827.179	54.037	79.740
Meh. obdel.	596	117.348	1.909	44.901.731	32.949.342	2.733.799	2.120.799	7.097.791	53.496	75.338
Vzmetarna	79	16.439	879	5.949.262	4.310.512	419.760	262.418	956.572	53.810	75.307
Jeklovlek	45	8.607	27	2.914.829	2.075.394	366.239	94.104	379.092	44.275	64.774
Energ. obrati	107	21.558	1.328	8.412.320	6.025.281	668.473	316.727	1.401.839	55.345	78.620
Stroj. rem.	189	39.500	1.595	15.453.227	11.336.710	1.253.079	658.749	2.204.689	58.244	81.763
Elektro rem.	103	21.956	1.284	8.364.019	6.196.780	511.835	326.643	1.328.761	58.090	81.204
Gradb. rem.	69	12.761	310	5.330.144	3.886.573	322.919	254.461	866.191	52.249	77.248
Promet	109	21.944	1.184	8.308.603	5.995.398	566.255	390.424	1.356.526	55.959	76.226
OTKR	202	40.265	928	16.086.153	11.621.175	979.338	739.710	2.745.930	54.376	79.634
Uprava	379	76.451	1.975	29.845.208	21.239.554	1.785.231	1.498.652	5.321.771	53.629	78.747
SKUPNO	3.203	634.271	15.707	253.401.790	183.345.656	17.486.365	11.557.029	41.012.740	56.008	79.114

Z izredne konference KO SZDL

STROKOVNA TEČAJA V ENERGETSKEM OBRATU

V začetku decembra je bila na Ravnah izredna konferenca KO SZDL, ki je imela dve značilnosti. Najprej se je izognila vsem »visokim« notranjim in zunanjepolitičnim problemom, nato pa namerno ni govorila o doseženih uspehih (ti so zadosti vidni za vsakogar, ki dobronamerno ocenjuje našo stvarnost), temveč je kritično pretresla vso vsakdanjo problematiko kraja, ob katero človek zadeva iz dneva v dan in ki ga vedno znova jezi.

Predsednik krajevnega odbora SZDL Ljudež Breznikar je v izčrpnem poročilu nanašal vse pomanjkljivosti, udeleženci pa so v živahni diskusiji razpravljali o njih. Pogledimo po vrsti, kje vse nas čevlji žuli.

Ravenska trgovina je poglavje zase. Najbolj značilno zanjo je morda to, da se ne zaveda svoje odgovornosti do potrošnika. Ravenčani se vozijo nakupovat v Dravograd in Slovenj Gradec, dvajset let po osvoboditvi čakajo v vrstah na mleko, kruh in meso. Dostokrat zmanjka tudi drugih stvari. Sitnosti so s servisi, sitnosti s komunalno, s katero se je morala krajevna skupnost po nepotrebnem precej ubadati.

Posebno vprašanje predstavlja otroško varstvo in osnovno šolstvo. Povsod primanjkuje prostora in medtem ko za vrtec za sedaj ni izgledov, da bi se povečal, vse kaže, da bo prihodnje jesen vseljiva nova, moderna osnovna šola pri Čečovju. Vse analize in razprave kažejo, da se bosta obe sedanji osnovni šoli združili. S tem bo dosežena večja kvaliteta pouka, bolj smotrno bodo izkoriščeni predmetni učitelji pa tudi učenci bodo na boljšem, saj bodo višje razrede (opremljene z laboratoriji itd.) vsi obiskovali v novi šoli. Žal pa tudi nova osnovna šola ne bo za daljšo dobo rešila problema in bo treba že zdaj misliti na adaptacijo stare šole v trgu.

Kompleksno je vprašanje dela družbeno političnih organizacij in družbene aktivnosti krajanov. Sodelovanje teh organizacij bi morali podpirati vsi delovni kolektivi,

ne samo železarna, vendar pa je doslej še vrsta manjših podjetij, ki niso poravnala svojih obveznosti do sklada za financiranje družbeno političnih organizacij.

Če torej celo vodstva nekaterih kolektivov ne kažejo dovolj družbeno politične zavesti, se smemo tem manj čuditi, če med proizvajalci še vse preveč prevladuje miselnost, da mora proizvajati oziroma delati vsak le na svojem delovnem mestu, za probleme kraja pa bo že »nekdo« skrbel, vendar ne pomislimo, da smo v resnici ta »nekdo« mi vsi.

Pogosto kritiziramo neaktivnost mladine, zelo malo pa naredimo za to, da bi se stanje izboljšalo. Na področju krajevne skupnosti je 1217 mladih vključenih v 17 aktivov ZMS. Za uspešno delo primanjkuje prostorov že na Ravnah, v neprimerno težjih razmerah pa dela vaška mladina, ki se nima niti kje sestajati.

Občani se premalo zavedajo svojih pravic in dolžnosti pri obravnavanju krajevnih problemov. Res pa je tudi, da so skoraj edini forum, na katerem lahko uveljavljajo svoje mnenje, zbori volivcev, ki so redki, imajo prenatrpane dnevne rede in so nasploh slabo pripravljani. Zborov se običajno tudi ne udeležujejo vodilni delavci podjetij, da bi pojasnjevali probleme in odgovarjali na vprašanja.

Tudi odborniki občinske skupščine imajo premalo stika s svojimi volivci. Se slabše je z odborniki zbora delovnih organizacij. O delovanju skupščine in njenih organov smo tudi slabo obveščeni, ker nimamo razvitega sistema obveščanja.

Na koncu so navzoči izvolili 12 članov v občinski odbor SZDL in 30 delegatov za občinsko konferenco SZDL.

n. r.

Otroška modrost

— Pepček, kako pravimo človeku, ki izdaja knjige?
— Izdajalec!

16. novembra sta se začela dva strokovna tečaja, ki ju je organiziralo vodstvo energetskega obrata s pomočjo izobraževalnega centra. En tečaj dela v generatorski postaji ter ga obiskuje 21 kurjačev in strojnikov. Drugi tečaj je v kisikarni za 9 strojnikov. Tečaj bo trajal dva in pol meseca. Ob zaključku bodo izpiti za posamezna delovna mesta. Tečajniki bodo sprejeli tudi potrdila o opravljenem izpitu.

V generatorski postaji je bil tudi lansko pomlad organiziran in uspešno izveden tečaj. Od takrat do danes smo uvedli četrto izmeno in postavili izmenske delovodje. Zato je prišlo nekaj novih sodelavcev, izvršili so se pa tudi določeni premiki z nižjih na višja delovna mesta.

V kisikarni smo prav tako uvedli četrto izmeno, dva prva strojnika sta pa odšla. Ko je delala še stara naprava za proizvodnjo kisika, smo pošiljali strojnike v tečaj, ki ga je organizirala železarna Jesenice. Nova naprava se pa bistveno razlikuje od stare, pa tudi od jeseniških naprav.

Učni programi zajemajo tehnološke postopke, opis naprav, rokovanje oz. upravljanje, varnost pri delu, osnove elektrotehnike, fizike in kemije, instrumente in meritve ter delovno zakonodajo. Tečajniki redno obiskujejo ure dvakrat tedensko, saj je zimski čas najbolj primeren za učenje.

T. V.

Smrt iz ljubezni

— Vidiš, umrl nam je naš Mate. Da, da ... ljubezen in vino ...

— Torej je tudi ljubil?

— Da, vino ...

V šoli

— Mihec, povej mi kakšno besedo v preteklem času!

— Stari oče!

30 LET POŽRTOVALNEGA DELA

»Zlati« jubilanti v letu 1965

BORIS FLORJANČIČ

pripada generaciji, ki je doživela najburnejše čase: pred vojno reveži, med njo so prenašali vse tegobe okupacije, po njej pa so nosili glavno breme izgradnje.

Rodil se je l. 1916 poštarju, se šolal na Bledu, v Trziču in l. 1935 z odliko diplomir-

ral v Ljubljani za strojnega tehnika. Zaposlil se je v jeklarni jeseniške železarne. Že decembra 1941 je postal član OF, nato obveščevalec VOS in borec partizanskega odreda, da bi takoj po osvoboditvi spet nastopil službo v železarni Jesenice.

L. 1946 je bil z dekretom ministrstva za rudarstvo premeščen v Beograd, kjer je v generalni direkciji pet let vodil oddelek za jeklarne SFRJ in sodeloval pri njihovi izgradnji. Po decentralizaciji je bil premeščen v glavno direkcijo za metalurgijo Slovenije v Ljubljano, nato pa v železarno Ravne, kjer je opravljal najprej dolžnost šefa kapitalne izgradnje, nato šefa jeklarne, pred tremi leti pa je bil postavljen na položaj komercialnega direktorja, kjer dela še danes.

V stroki je poleg sodelovanja pri izgradnji ravske jeklarne izven svojega delovnega časa l. 1952 izdelal generalni projekt za jeklarno v Nikšiću in je zanj prejel priznanje LR Črne gore. Sodeloval je pri Društvu livarjev kot predavatelj in pisec; izdal je knjigo »Konstruiranje in livanje«, ki je bila v pomoč doraščajočim kadrom v jeklarnah. Sam se je izpopolnjeval z izrednim študijem na metalurški fakulteti v Ljubljani, vzporedno pa je predaval tudi dijakom srednje tehnične šole na Ravnah.

Večkrat je bil predsednik ravskega DRMIT, predsednik UO železarne, funkcionar raznih odborov pri ŠD Fužinar, poznamo ga kot predsednika ZB in je bil več let tudi predsednik komisije za jeklarne UJŽ.

Sedaj ima funkcijo komandanta civilne zaščite železarne Ravne, je član kontrolne komisije občinskega komiteja ZKJ, član nadzornega odbora DRMIT in še drugih organizacij.

V lanskem jubilejnem letu je proslavljal kar več obletnic:

- 30-letnico mature,
- 24-letnico članstva OF,
- 20-letnico članstva ZKJ, te dni pa bo srečal Abrahama.

Če bi iskali karakteristiko za tovariša Florjančiča, bi morali poleg drugih vrlin, kot sta marljivost in predanost, opozoriti predvsem še na njegovo skromnost. Prav zaradi te skromnosti bi se bilo skoraj zgodilo, da ne bi bil proglašen za jubilara oziroma so ga »našli« zadnji dan.

IVAN MOČNIK

Njegovo življenje je življenje delavca in aktivista.

V Sentjurju pri Celju se je rodil l. 1918 srednjemu kmetu. Do sedemnajstega leta je delal doma, potem pa se je zaposlil v jeseniški železarni pri notranjem prometu.

Že v stari Jugoslaviji aktiven član sindikata je od l. 1941 naprej delal kot ilegalac. Razdeljeval je propagandni material, zbiral hrano, sanitetni material in — kolikor je bilo mogoče — municijo za partizane. Pozneje je postal aktiven borec, bil ujet, zaprt v Begunjah in interniran v Dachau.

Po osvoboditvi se je vrnil na Jesenice, kjer je poleg rednega dela v tovarni opravljal funkcijo sekretarja TK ZKJ. Z uradnim odlokom je bil leta 1950 premeščen v železarno Ravne za delovodjo notranjega prometa in opravlja to odgovorno delo še danes.

Močnik sicer uradno dela v dopoldanski izmeni, vendar ga kličejo v tovarno ob vsakem času, ob nedeljah pa itak redno

pride pogledat, posebno pozimi, ko je treba skrbeti za čiščenje cest in tirov.

Najbolje bi bilo, da bi bil po vsej železarni naenkrat. Vsa tirna vozila spadajo v njegovo področje, na delovna mesta pa mora razporejati tudi motorna vozila notranjega prometa ter skrbeti, da je material v obratih pravilno razložen, da ne ovira dela in da zagotavlja varnost zaposlenih.

Ker ima vse izpite od premikača do strojevodje in zna vsa dela, lahko tudi zmeraj na prvi pogled vidi, če se kje kaj zatakne. Vsako stvar pove naravnost, vendar nikoli ne »drži jeze«. Ima to odlično lastnost, da je zelo dostopen in prilagodljiv ter ima veliko razumevanja za sočloveka. Če kdaj obratovodja ne uspe z okrožnico, je gotovo Močnik tisti, ki akcijo uspešno izvede.

Tudi na Ravnah se ni izneveril svoji družbeno politični dejavnosti. Bil je sekretar TK ZKJ, pet let predsednik sindikalne podružnice, član delavskega sveta ter predsednik občinskega sindikalnega sveta.

Zdaj ima sicer manj funkcij — je predsednik DS obračunske enote — vendar pa svoje bogate izkušnje vedno rad posreduje mlajšim in tako pomaga pri delu v organizacijah.

FRANC APŠNER

Stari fužinarski družini se je rodil leta 1915 na Prevaljah. Njegov oče je 42 let delal v ravnski železarni, materin oče pa je delal še v slavnih prevaljskih fužinah.

Ko se je mladi Franc v Slovenjem Gradcu izučil za ključavničarja, se je družina preselila na Ravne. Toda dela takrat ni bilo lahko dobiti in je dve leti okušal brezposelnost. Prijel je za vsako delo, samo da se je preživljal. Tako se je udeležil najrazličnejših javnih del in je pomagal tudi pri gradnji ravskega letnega kopališča.

Leta 1934 se je končno zaposlil v ravske železarni, vendar še ne kot ključavni-

čar. Prijeti je moral, kjer je bilo treba. Prvi dve leti je delal kot razvrščevalec jekla in čistilec.

Od osvoboditve naprej je vseskozi zaposlen v stari valjarni kot samostojen pripravljevalec orodja oziroma ključavničar. S starimi napravami je zmeraj dosti dela, zdaj se pokvari to, zdaj ono. Pa je treba napako hitro odstraniti, da proizvodnja ne stoji. Zato imajo za Apšnerja nadrejeni tudi samo pohvalne besede, saj je ne samo strokovnjak, temveč tudi zanesljiv in dober sodelavec.

V prostem času je rad godel. Dolga leta je sodeloval pri godbi na pihala in pri tamburaših ter tako s kulturno prosvetnim delom dopolnjeval fizično.

FRANC FILIP

Na Brdinjah se je leta 1909 rodil tovarniškemu delavcu. Pet otrok je bilo pri hiši, zato je moral že z desetimi leti za pastirja, s šestnajstimi je bil hlapček, nato gozdni delavec. Leta 1935 se je zaposlil v železarni, letos odhaja v zasluženi pokoj.

Od začetka je delal v livarni — puše je brusil. Leta 1939 je prišel v topilnico k

načinovki. Najprej je bil prvi pomočnik, nato topilec vse do leta 1954, ko je prišlo do hude nezgode. Žerjav ga je po nesreči dvignil in z višine nekaj metrov je padel ter obležal s polomljenimi udi. Težkega dela ni mogel več opravljati in je odtlej delal na pripravi vložka kot predelavec oziroma kontrolor legur.

Pri delu je bil vesten in marljiv, natančen in po potrebi tudi strog, vendar dober tovariš. Nikoli ni izostajal in menda so redki med nami, ki ne bi imeli kdaj plavega; Filip ni v 30 letih imel niti enega.

Ni zgovoren človek, prej tih in miren. Nikoli ni opravljal kakšnih posebnih funkcij, celo v družbo ne hodi. Doma bere časopise in knjige ter se razvedri ob dobri knjigi.

Trideset let življenja je dal železarni in oba svoja otroka — hčerka dela v upravi, sin se je vpisal v metalurško šolo. Več ni bilo mogoče.

JUBILANTI DELA V LETU 1965

Obrati	Delavci			Delavke		
	10 let	20 let	30 let	10 let	20 let	30 let
JEKLARNA:						
Topilnica	4	8	1	—	—	—
Livarna	15	1	—	1	3	—
Skupaj:	19	9	1	1	3	—
TPO:						
Valjarna	6	8	1	—	—	—
Kladivarna	11	5	—	1	1	—
Termična obdelava	—	2	—	—	—	—
Skupaj:	17	15	1	1	1	—
SKLOP MEHANSKIH OBRATOV:						
Mehanska obdelovalnica	20	6	—	3	1	—
Jeklovlek	1	—	—	—	—	—
Vzmetarna	—	3	—	1	—	—
Skupaj:	21	9	—	4	1	—
VZDRŽEVALNO ENERGIJSKI OBRATI:						
Konstruktorski biro	—	—	—	1	—	—
Oddelek za novogradnje	1	1	—	—	—	—
VZDRŽEVALNI OBRATI:						
Strojni remont	8	2	—	—	—	—
Elektro remont	3	1	—	—	—	—
Termoenergetski obrat	3	4	—	—	—	—
Gradbeni remont	3	1	—	—	—	—
Promet	2	—	1	—	—	—
Skupaj:	20	9	1	1	—	—
OTKR:	5	3	—	2	—	—
UPRAVA:	5	5	1	5	—	—
SINDIKAT:	—	—	—	—	1	—
VSEGA:	87	50	4	14	6	—

Logika

— Jože si je s kranjsko klobaso čisto pokvaril želodec.

— No, vidiš, pa naj še kdo reče, da ni kislo zelje bolj zdravo!

Iskrenost

— Obtoženec, opozarjam vas, da je iskreno priznanje močna olajševalna okoliščina. Povejte torej, zakaj ste ukradli kolo?

— Ker vespe še ne znam voziti, tovariš sodnik!

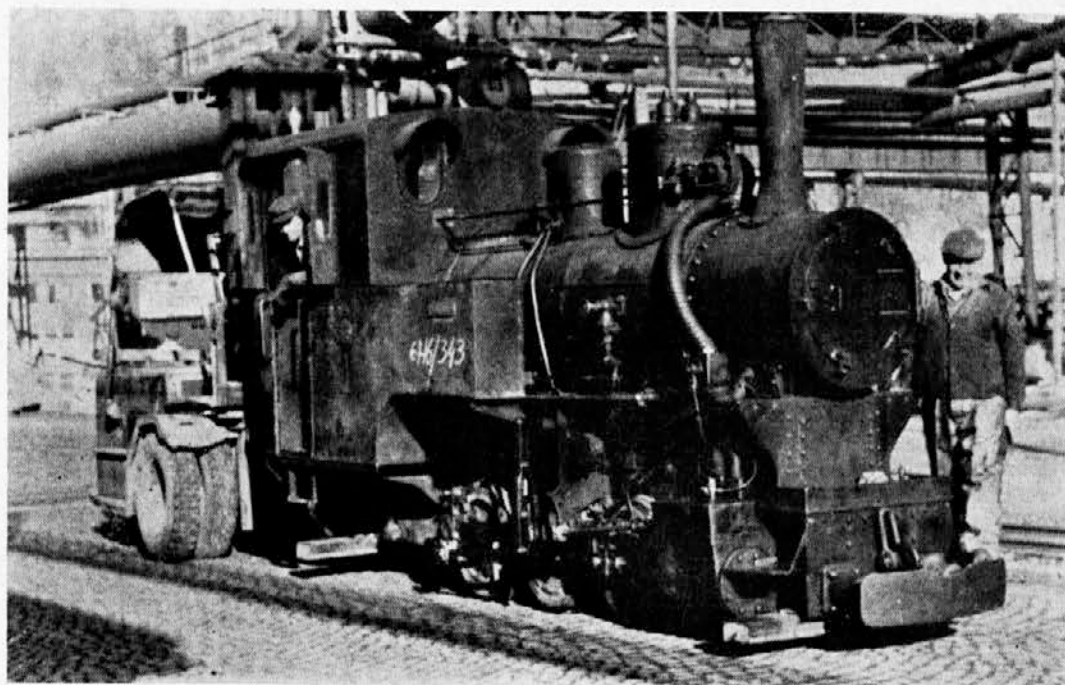
Gobe

— Za eno gobo sem dala sto dinarjev!
— Kaj to! Moj mož ima pa tako, da vsak dan stane tristo.

Med jetniki

»Ti si torej oženjen? Se ne bojiš, da ti bo žena nezvesta? Pet let je dolga doba.«

Tovariš se zmagoslavno nasmehne: »O, moja žena ne bo napravila kaj takega. Prvič je zelo dostojna ženska, drugič me iskreno ljubi in tretjič — sedi tudi ona!«

Kadar se vrača iz remonta, sme lokomotiva za spremembo tudi po cesti

Foto: R. Gradišnik

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Decembra je imel upravni odbor štiri seje. Poleg priprav materiala za zasedanje delavskega sveta podjetja in potrditve operativnega plana je upravni odbor razpravljala še o ustanovitvi stanovanjskega podjetja, o osamosvojitvi doma železarjev in o poročilu o poslovanju počitniškega doma v Portorožu v letošnji sezoni. Poleg tega je obravnaval in reševal še zadeve z ostalih področij poslovanja naše železarne.

Pri obravnavi materiala, pripravljenega za delavski svet, se je upravni odbor najprej seznanil s ponovnim predlogom komisije za osebne dohodke za ocenitev delovnih mest s stalno oceno. Povedano je bilo, da je komisija pri ponovni obravnavi predloga prišla do zaključka, da so v prvotnem predlogu bila določena nesorazmerja, ki so jih sedaj poskušali odpraviti. Zato je od 96 pritožb, kolikor jih je sprejela na ocene delovnih mest delavcev s stalno oceno, 48 zavrnila kot neutemeljene, za ostale pa z manjšimi spremembami predlagala, da se odobrijo. Komisija pa je pri obravnavi delovnih mest ponovno zasledila primere, da so nekateri delavci zaposleni na enem delovnem mestu, delajo pa povsem drugo delo. Razen sprememb ocen delovnih mest s stalno oceno je komisija predlagala še ocenitev delovnih mest, predvidenih v organizacijski shemi, ki doslej niso zasledena, dopolnitev tekstualnega dela pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki se nanaša na tehnične izpopolnitve in iznajdbe ter dopolnitve premijskega pravilnika. Upravni odbor je razen tega razpravljala še o ostalih predlogih planov, ki so bili nato predloženi delavskemu svetu podjetja. Potem, ko je bilo dogovorjeno, kdaj bo zasedanje delavskega sveta podjetja, je upravni odbor sklenil, da je:

— predlog dopolnitve pravilnika o delitvi osebnih dohodkov skupno s spremembo ocene delovnih mest s stalno oceno in premijskega pravilnika v celoti, kot je predložen, predložiti delavskemu svetu v potrditev;

— ker se po ugotovitvah komisije za osebne dohodke ponovno pojavljajo primeri, da so delavci, zaposleni na delovnih mestih s stalno oceno, razporejeni na eno delovno mesto, opravljajo pa povsem drugo delo, se za dolgi službo za študij dela, da skupno s kadrovskim oddelkom izvrši pregled zasedbe delovnih mest in primere nepravilne razporeditve, če jih ugotovi, sporoči upravnemu odboru v nadaljnje ukrepanje;

— upravni odbor meni, da naj komisija za osebne dohodke ponovno pregleda oceno delovnih mest asistentov po posameznih obratih in te medsebojno uskladi.

Pri razpravi o predlogu ustanovitve stanovanjskega podjetja je bilo poudarjeno, da temeljni zakon o gospodarskem poslovanju s stanovanjskimi hišami določa, da morajo biti stanovanjska podjetja ustanovljena do konca letošnjega leta, dopušča pa možnost, da se lahko ustanovi eno podjetje za območje cele občine ali pa da stanovanjsko podjetje ustanovi sama delovna skupnost. Ker bi ustanovitev več stanovanjskih podjetij povečala stroške za administrativno in finančno poslovanje, občinska skupščina Ravne na Koroškem predlaga, da se na območju občine ustanovi samo eno podjetje. Upravni odbor je ob upoštevanju, da lahko ustanovitelj in stanovanjsko podjetje skleneta pogodbo, s katero se uredijo medsebojne premoženjske pravne pravice in obveznosti v zvezi z oddajanjem stanovanj, uporabe amortizacije in vrnitve stanovanjskih hiš in mnenja občinske skupščine Ravne na Koroškem, sklenil, da je predlagati delavskemu svetu:

— da osvoji predlog, da se na področju občine Ravne na Koroškem osnuje samo eno stanovanjsko podjetje, na katerega se prenese naš sklad stanovanjskih hiš. Medsebojne premoženjske pravne pravice in obveznosti v zvezi z oddajanjem stanovanj, uporabo amortizacije in ev. vrnitvijo stanovanjskih hiš naši železarni, je urediti s posebno pogodbo o prenosu dela osnovnih sredstev skupne porabe med našo železarno in stanovanjskim podjetjem.

Delavski svet podjetja je na zasedanju meseca marca letos sprejel sklep, da je v 1965. letu urediti vse potrebno, da se dom železarjev osamosvoji kot samostojen gostinski obrat. Da bi se sklep delavskega sveta lahko izvršil, je upravni odbor svoječasno zaprosil službo družbenega knjigovodstva v Mariboru, da v dom železarjev pošljejo enega svojih strokovnih delavcev, ki naj izvrši pregled poslovanja in izdela predloge, na kakšen način in pod katerimi pogoji bi osamosvojitve doma železarjev bila možna. Pregled, ki je bil delno že opravljen, je ugotovil, da dom železarjev sedaj ne posluje dosledno po predpisih gostinskih podjetij zaprtega tipa. Po približni oceni predstavljajo v domu železarjev okrog 50 % usluge za družbeno prehrano članov naše delovne skupnosti, ostalih 50 % pa gostinske usluge, namenjene ostalim gostom. Naša delovna skupnost bi zato smela kriti stroške amortizacije in investicijskega vzdrževanja le za tisti del poslovanja, ki se nanaša na družbeno prehrano članov naše delovne skupnosti. Dom železarjev pa istočasno služi tudi za celotno dejavnost naših samoupravnih organov, družbeno političnim organizacijam, prirejanju raznih predavanj in ostalih sestankov, ne da bi se železarni za to zaračunala najemina za uporabo prostorov. Pregled je opozoril tudi na neizvrševanje pogodbenih obveznosti občinskih družbeno političnih organizacij pri plačilu najemnine, ki je že itak določena daleč pod realno vrednostjo prostorov. V domu železarjev nastajajo tudi stroški za kegljišče, ki ga uporabljajo kegljaški klub in pa člani naše delovne skupnosti za rekreacijske namene. Zato se bodo morali organi upravljanja v naši železarni odločiti, ali naj dom železarjev še nadalje posluje kot ločena poslovna enota, ki na podlagi pogodbenih odnosov vrši funkcijo družbene prehrane tudi za druge delovne organizacije, ali pa naj dom železarjev postane gostinski obrat odprtega tipa, ki poleg ostalih gostinskih uslug vrši usluge družbene prehrane za člane naše delovne skupnosti. Druga alternativa je izvedljiva le, če ustanoviteljske pravice prevzame naša železarna ali pa občinska skupščina. Potem, ko je upravni odbor podrobneje analiziral obe možnosti in upošteval naše dativne in obveznosti, ki bi jih morali še nadalje obdržati do doma železarjev, je sklenil, da predlaga delavskemu svetu:

— da dom železarjev začasno še nadalje ostane kot poslovna enota naše železarne, da pa je med 1966. letom pripraviti vse potrebno, da se dom železarjev osamosvoji in postane samostojni gostinski obrat odprtega tipa,

— z namenom, da bi se v domu železarjev uvedlo točno zasledovanje poslovnih stroškov in njih razbremenitev na posamezne vrste poslovanja in uspešnejša evidenca porabe in izdaje materiala, je naročiti zunanega strokovnega sodelavca, ki naj zahtevani predlog izdela in ga skupno s poročilom o poslovanju doma železarjev v prvem četrtletju 1966. leta predloži v razpravo upravnemu odboru.

Letos je upravni odbor nekajkrat razpravljala o poslovanju našega počitniškega doma v Portorožu. Z namenom, da bi nad poslovanjem dobil popolnejši pregled, je na eni izmed svojih prejšnjih sej imenoval posebno komisijo z nalogo, da pregleda poslovanje v letošnji sezoni. Komisija v svojem poročilu, ki je bilo predmet razprave na zadnji seji, ugotavlja, da se finančni rezultati poslovanja proti prejšnjim letom izboljšujejo, da pa so bile ugotovljene še nekatere nepravilnosti in zadolžitve, ki jih upravnik počitniškega doma ni izvršil. Ker je komisija za izvršitev teh nalog upravniku počitniškega doma določila roke in ker upravni odbor s podatki, ali so naloge bile izvršene, ni razpolagal, je sklenil, da je treba predhodno ugotoviti izvršitev zadolžitve, nato pa poročilo skupno z dodatno zahtevanimi podatki ponovno predložiti upravnemu odboru.

Z ostalih področij poslovanja so bili sprejeti naslednji sklepi:

— za mesec december 1965 je upravni odbor na predlog CPD sprejel operativni plan v višini 5.265 t, po vrednosti pa v višini 2.520 milijonov din, za mesec januar 1966 pa tonazo v višini 5.160 t, po vrednosti pa 2.393 milijonov din;

— na predlog službe za analizo in študij dela so bili potrjeni ceniki del za:

- obračun in evidenco sklopa obratov jeklarne,
- obračun in evidenco sklopa TPO,
- obračun in evidenco mehanskih obratov,
- obračun in evidenco sklopa vzdrževalno energetske obratov,
- delavce v obratnem računovodstvu,
- delavce v oddelku za socialno zavarovanje.

Ceniki del za vse obračune veljajo od 1. 12. 1965 dalje, za zaposlene v obratnem računovodstvu in oddelku za socialno zavarovanje pa od 1. novembra 1965 dalje, če so v teh oddelkih za izvršitev skupnega dela morali opraviti določeno število nadur in v zamenjavo zanje niso izrabili prostih dni.

Za vse cenike del se uvede 3-mesečna poskusna doba. Če se v tem času pokaže, da so v posameznih postavkah in kriterijih odstopanja ali nesorazmerja, je cenike del dopolniti.

Upravni odbor je prav tako odobril dopolnitev čl. 7 do sedaj že sprejetih cenikov del za zaposlene:

- v kalkulacijsko fakturarnem oddelku,
- saldakontiste, devizno knjigovodstvo, blagajnika, strojne knjigovodje in obračunare osebnih dohodkov v oddelku za obračun osebnih dohodkov.

Dopolnitev, ki se nanaša na nadomestovanje v času bolezni ali v rednem letnem dopustu, velja in se uporablja prav tako od 1. novembra 1965 dalje.

S 1. 1. 1966 bodo ukinjene dosedanje legitimacije obrazec K-15 za znižano vožnjo. Za delno nadomestilo za uporabo regresa je v Uradnem listu SFRJ izšel predpis o organizaciji in uporabi dopustov delavcev, po katerem je dovoljeno, da delovne organizacije za te namene same uporabijo 1,5 % od bruto osebnih dohodkov. Znesek se izdvaja od skupno ustvarjenega dohodka in se prenese na sklad skupne porabe za kritje zneska uporabe dopustov v letu 1966.

Ker bomo v železarni na podlagi tega določila morali izdelati poseben pravilnik o upravičenosti in uporabi teh sredstev, je upravni odbor sklenil, da naj predlog izdela štab za študij in analizo dela, nakar bo imenovati posebno komisijo, ki bo pravilnik in kriterije dokončno obdelala in pravilnik predložila delavskemu svetu v potrditev.

V zvezi z objavo v Uradnem listu SFRJ, da so za službena potovanja v inozemstvo za vse kategorije zaposlenih povišani zneski dnevnic, je bilo sklenjeno, da se za naše delavce, ki poslovno potujejo v inozemstvo, obračun po novo določeni višini dnevnic vrši od 1. 1. 1966 dalje.

Na predlog občinskega odbora SZDL Ravne na Koroškem, da bi naša železarna prispevala del finančnih sredstev za organizacijo in izvedbo novoletne jelke, se sklone, da je znesek 700.000 din, predviden za novoletno jelko, nakazati TO sindikata, ki bo del sredstev porabil za obdaritev naših delavcev, ki bodo ob novoletnih praznikih v bolnicah in zdraviliščih, del za enkratno podporo finančno šibkim družinam naših delavcev, preostanek sredstev pa naj se nakaže v skupni sklad za organizacijo in praznovanje novoletne jelke.

Na obvestilo finančnega knjigovodstva, da je neznana oseba na naši blagajni dvignila osebni dohodek za v kalilnici zaposlenega Ludvika Rakovnika in mu tega ni izročila, je bilo odobreno, da se prizadetemu pripadajoči osebni dohodek za mesec oktober 1965 ponovno obračuna in izplača. Ko bo odkrit krivec in ko bo moral ta protipravno prisvojeni denar vrniti železarni, je vrnjeni znesek knjižiti na sklad osebnih dohodkov.

Na obvestilo kadrovskega oddelka, da je za 1965. leto še neizkoriščenih 4819 dni letne-

ga dopusta, je bilo sklenjeno, da se uporaba dopusta izjemoma podaljša do konca januarja 1966. leta. Dopust morajo izkoristiti vsi prizadeti in se neizkoriščeni del letnega dopusta ne bo plačal.

Na predlog vodstva mehanske obdelovalnice, da naj bi se nekaterim delovodjem, ki morajo zaradi bolezenske odsotnosti za dalj časa nadomestovati odsotne delovodje, izjemoma odobrilo nadure, je bilo odobreno, da se Ivanu Čivniku, Ivanu Virantu, Ivanu Arnoldu in Vinku Satlerju za čas bolezenske odsotnosti ostalih delovodij izjemoma odobri plačilo mesečno največ 48 nadur pod pogojem, da bo odsotnost ostalih delovodij zaradi bolezni trajala več kakor 10 dni. Ta odobritev velja vse do časa, ko se bodo delovodje, ki so zaradi bolezni odsotni, ponovno vrnili na delo.

Na predlog TO sindikata se sklone, da je delavskemu svetu predlagati, da se v komisijo za razpis in imenovanje direktorja podjetja, kot predstavniki naše delovne skupnosti, imenujejo: inž. Mitja Šipek, Miha Ošlak in Franc Sisernik.

Na pripombo sindikalnega odbora mehanskih obratov, da letošnja odločitev upravnega odbora o nabavi praktičnih daril za jubilate dela ni pravilna in da naj bi se sklep spremenil, je bilo odločeno, da ostane odločitev o nabavi praktičnega darila za letošnje jubilate dela v veljavi. Upravni odbor je tako odločitev sprejel predvsem zaradi tega:

— ker je razlikovati praktična darila, ki se podeljujejo zaposlenim za njihovo 10-, 20- in 30-letno zaposlitev v železarni, od osebno uporabnih predmetov, ki bi jih potrebovali posamezni jubilarji dela;

— ker vrednost praktičnega darila, ki se podeljuje jubilarjem za njihov delovni jubilej v železarni, po predpisih bremeni sklad skupne porabe, medtem ko bi vrednost praktičnega darila ob upoštevanju osebnih želja in po tem, kar bi kdo potreboval, bremenila sklad osebnih dohodkov;

— upravni odbor ne dvomi, da bi se pri manjšem številu jubilarjev dela lahko nabavilo dvoje ali troje različnih praktičnih daril, med katerimi bi posamezniki lahko izbirali, vendar bi v takem primeru k realizaciji morali pristopiti najmanj dva meseca pred zaključkom poslovnega leta, da bi nabava še bila možna, ne pa sedaj, ko nas od proglasitve jubilarjev loči samo še nekaj dni.

Na predlog zdravstvenega doma Ravne na Koroškem je upravni odbor odobril, da se za v železarni zaposlene izvede cepljenje proti gripi pod pogojem, da naša železarna plača polovico stroškov cepljenja, drugo polovico pa komunalni zavod za socialno zavarovanje na Ravnah.

Odobri se, da naša železarna tudi letos plača članarino za članstvo v društvu orodjarjev v SFRJ v znesku 24.000 din.

Upravni odbor je prav tako odobril, da naša železarna tudi za 1966. leto obnovi članstvo v italijanskem metalurškem združenju in plača za 1965. in 1966. leto članarino za članstvo v Technisch-wissenschaftlicher Verein — Eisenhütte Österreich — Leoben. V članarini za to združenje je vračunana tudi naročnina za njihov strokovni časopis.

Na predlog uprave podjetja je upravni odbor odobril, da se pri založbi Borec v Ljubljani za naše delavce, ki so bili letos upokojeni, kot praktično darilo nabavi 37 izvodov knjig »Vstaja jugoslovanskih narodov«.

Pritožba Boštjana Oblaka zoper disciplinsko komisijo, s katero je bil njegov sin Anton obsojen na povračilo materialne škode, je bila odklonjena. Upravni odbor ni mogel mimo ugotovitve, da je materialno škodo, ki jo namenoma povzročijo delavci, treba povrniti, zato takih dejanj ne more podpirati. Če njegov sin pri tem ni sodeloval in če bi se na podlagi izpovedi prizadetih delavcev odkrili dejanski krivci, se bo disciplinski postopek obnovil. V tem primeru se bo delavce, za katere bi se ugotovilo, da za povračilo materialne škode niso odgovorni, opróstilo in se jim bo vrnil znesek, za katerega plačilo so bili kaznovani. Vse do časa, dokler sedaj kaznovani, ki naj bi vedeli tudi za ostale krivce, njihovih imen ne povedo, se disciplinski postopek ne more obnoviti in

ostane v veljavi ukrep, ki ga je izrekla disciplinska komisija.

Pritožba Alojza Rožeja zoper disciplinski ukrep, ki mu ga je izrekla disciplinska komisija, je bila zavržena in potrjena odločitev komisije.

Prošnja nekaterih delavcev, da bi se jim za prihod na delo in z dela odobril izhod na nasp, je bila zavržena, ker v železarni razen dovoljenih izhodov, ne moremo imeti še stranskih, nekontroliranih izhodov in ker bo v doglednem času urejen izhod pri novi stavbi OTKR, s čimer bo prehod za sodelavce iz smeri proti Prevaljam urejen.

Obvestilo Društva upokojeencev, podružnica Ravne na Koroškem, koliko sredstev bi potrebovali za ureditev doma upokojeencev na Ravnah, je bilo vzeto na znanje in sklenjeno, da se vloga zadrži v evidenci in obravnava ob razdelitvi sredstev, namenjenih za neinvesticijske izdatke.

Na vlogo nekaterih delavcev, da bi se za prihod na delo in z dela ponovno odprl prehod pri železniški postaji, je bilo sklenjeno, da je predlog odstopiti splošnemu sektorju, da ugotovi, če se lahko na tem prehodu zagotovi kontroliran prehod in če zaradi tega ne bi bilo treba povečati števila vratarjev.

Na predlog vodstev posameznih obratov, da bi se delavcem, ki morajo izven rednega delovnega časa na nujen poziv prihajati nazaj v železarno v smislu čl. 25 pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, priznal 10% dodatek, je upravni odbor osvojil predlog službe za študij in analizo dela, da naj bi se dodatek odobril samo vodjem remontnih skupin, ko so izven rednega delovnega časa klicani nazaj v železarno in morajo v primeru potrebe direktno odločiti, medtem ko naj bi ostali, čeprav so od časa do časa tudi klicani nazaj v železarno, za opravljene ure dobili ustrezno število prostih dni. Seznam delavcev, ki bi po tako sprejetem sklepu dodatka bili upravičeni do dodatka za izredna dela, izdelala vodja sklopa vzdrževalno energetskih obratov in ga predložil v potrditev upravnemu odboru. Pri obravnavi delavcev, zaposlenih v remontnih obratih, mora vodstvo sklopa ob istih kriterijih obravnavati tudi zaposlene v energetskem oddelku.

Na predlog komisije za racionalizacije je upravni odbor odobril, da se Alojzu Pečniku ob pogojih, ki so navedeni v predlogu, izplača nagrada za predloženo racionalizacijo avtomatske pnevmatske mazalke v višini 184.000 din in da podjetje z njim sklene pogodbo, da se patent, če tega prizna tudi patentni urad, od iznajditelja odkupi in njegove pravice prenesejo na našo železarno.

Na prošnjo naših delavcev, ki v Prevaljah gradijo lastne stanovanjske hiše, da bi železarna vplivala na eno od stanovanjskih združenj, da bi jih sprejeli v članstvo zadruge ali da bi jim ob spremenjenih kriterijih odobrili dolgoročni kredit za gradnjo lastnih stanovanjskih hiš, se sklone, da se bo njihova prošnja obravnavala ob razdelitvi sredstev, namenjenih za individualno gradnjo stanovanj v letu 1966.

Za izgradnjo partizanskega doma na Pohorju je bilo odobreno, da se graditeljem brezplačno dodeli 35 m³ stare, za podjetje neuporabne, šamotne opeke.

Službena potovanja v inozemstvo

Na predlog uprave podjetja je bilo inž. Ivanu Zupanu odobreno 8-dnevno službeno potovanje v Francijo z nalogo, da s tvrdko »Citroen« poskuša doseči dogovor za dobavo naših avtomobilskih vzmeti in drugih sestavnih delov.

Ker v času strokovne prakse za inž. Alenka Rodič na Poljskem ni bil vračunan čas potovanja, so se ji naknadno odobrile 4 inozemske dnevnic, kolikor dni je potrebovala za potovanje na Poljsko in za povratek na Ravne.

Ker organizator posvetovanja o čistilnih napravah za elektro obločne peči, ki se ga je udeležil inž. Jože Geršak, udeležencem ni v celoti kril stroškov bivanja v Zahodni Nemčiji, kot je to prvotno zagotovil, sta bili inž. Geršaku kot udeležencu tega posvetovanja naknadno odobreni dve inozemski dnevni.

Na predlog komercialnega sektorja je bilo šoferjem osebnih avtomobilov, ki morajo po službeni potrebi večkrat prevažati naše delavce ali poslovne goste v Avstrijo, odobreno: Ivanu Podržavniku 7 dnevnic, Ivanu Steharniku in Valentinu Mikelnu pa vsakemu po 5 dnevnic za Avstrijo.

Na predlog vodstva TPO je bilo Antonu Radušniku odobreno 3-dnevno službeno potovanje v Avstrijo z nalogo, da prisostvuje valjanju naših gredic v Borovljah.

Na predlog oddelka za zunanjo trgovino je bilo Maksu Urnavtu in Jožetu Matitzu odobrenih 8 dni službenega potovanja na Madžarsko ter Marjanu Blažiču 7 dni službenega potovanja v Zahodno Nemčijo.

Deljeni delovni čas

Na predlog uprave podjetja je bil za delovno mesto prodajnega inženirja za rezalno orodje v komercialno tehniški službi, ki ga zaseda Anton Potočnik, z veljavnostjo od dneva, ko je bil postavljen na to delovno mesto, odobren deljeni delovni čas. Deljeni delovni čas je bil odobren tudi za delovno mesto blagajničarke, ki ga zaseda Elizabeta Hanuš, z veljavnostjo od 1. 1. 1966 dalje.

Predlog splošnega sektorja, da bi se deljen delovni čas odobril za delovna mesta: vodja komunalnega oddelka, vodje VNS in gasilsko reševalne službe, je bil odklonjen in sklenjeno, da mora vodja splošnega sektorja za delovno mesto vodje VNS in gasilsko reševalne službe izdelati predlog o delovnem času, ki časovno ne bo odrejen, vendar mora biti razporejen tako, da bosta oba zaposlena delavca na teh delovnih mestih opravila tedensko po 48 ur.

Jubilanti dela

Upravni odbor je obravnaval tudi vloge nekaterih delavcev, ki so uveljavljali pravico, da se jih letos proglasi za jubilate dela. Po pregledu zahtevkov in ostalih potrebnih podatkov je odločil:

— prošnji v železarni zaposlenega Stanka Kotnika je ob upoštevanju kriterijev in ostalih pogojev ugoditi in ga letos proglasiti za jubilarja dela v skupini, za katero glede na delovno dobo izpolnjuje pogoje;

— prošnji v železarni zaposlenega Franca Kamnika, da bi se mu trikratna prekinitev delovnega razmerja, ki je nastala zaradi vpklica v JLA, ne štela kot prekinitev delovnega razmerja, je ugoditi in mu po tem kriteriju izvršiti izračun delovne dobe ter ga proglasiti za jubilarja dela v skupini, v kateri bo po tako izračunani skupni delovni dobi izpolnil pogoje;

— vloga v železarni zaposlenega Stefana Erjavca, da je letos dopolnil deset let delovne dobe in da ga ni v seznamu jubilarjev dela, je bila zavržena, ker je bilo ugotovljeno, da njegove navedbe o zaposlitvi niso točne in pogojev za proglasitev za jubilarja dela letos še ni izpolnil;

— prošnji Franca Sadovnika, ki bi moral biti za jubilarja dela proglašen že lansko leto v skupini 20-letne delovne dobe, je bilo ugodeno in se ga za jubilarja dela proglasi letos;

— ugodno je bila rešena tudi vloga Alberta Konečnika za proglasitev za jubilarja dela, ker je bilo ugotovljeno, da za to izpolnjuje potrebne pogoje.

S področja kadrovskega vprašanja in izobraževanja so bili sprejeti naslednji sklepi:

— prošnja Viktorja Levovnika, da bi se mu na stroške železarne omogočila udeležba na tečaju s področja iztopov, je bila na podlagi obvestila vodstva OTKR, da v tem oddelku vsaj za daljše obdobje ne bodo potrebovali novih delavcev, zavržena;

— prošnji v železarni zaposlenega Janka Torejca je bilo ugodeno in odobreno, da lahko januarja 1966 uporabi 10 dni izrednega plačnega dopusta, ki ga bo potreboval za obvezne laboratorijske vaje iz predmeta električnih meritev. Poleg izrednega plačnega dopusta mu bo naša železarna krila tudi stroške laboratorijskih vaj;

— našemu štipendistu inž. Hojniku se je izjemoma odobrilo izplačilo nagrade za opravljene izpite iz 3. in 4. letnika. Kolikor mu je bila nagrada za posamezne izpite iz obeh letnikov že prej izplačana, je znesek

Vse življenje so delali v železarni, pa so prišli pogledat, kako raste

Foto: R. Gradišnik

tako izplačane nagrade obračunati od skupno pripadajočega zneska.

Na predlog komisije za kadre in izobraževanje je bila:

— slušatelj TSS — oddelka za odrasle na Ravnah odobrena izvedba strokovne ekskurzije v TAM Maribor. Na dan ekskurzije se vsem udeležencem piše službena odsotnost iz podjetja in plačajo prevozni stroški. Ista ugodnost velja tudi za predavatelje, ki bodo sodelovali pri ekskurziji;

— Dragu Jehartu in Ivanu Hojniku so bile za čas izrednega študija na višji tehniški šoli v Mariboru — strojni oddelek — odobrene iste ugodnosti, ki veljajo za ostale zaposlene, ki so vpisani kot izredni slušatelji na raznih šolah;

— za naše štipendiste v Ljubljani je bilo odobreno, da se jim lahko brezplačno dostavljata oba izvoda tovarniških glasil.

Finančna sredstva in dotacije

Zvezi gluhih za področje Dravograda, Ravn na Koroškem in Slovenj Gradca je bila za obdaritev njihovih članov ob novoletnih praznikih odobrena enkratna dotacija v znesku 20.000 din.

Naša železarna je pred leti za izgradnjo počitniškega naselja za člane ZB v Valovinah pri Puli in za izgradnjo partizanskega doma na Pohorju odkupila obveznice v skupnem znesku 100.000 din. Vnovčenje obveznic v obeh primerih zapade 31. 12. 1965. Ker železarna obveznic ne more vnovčiti, je upravni odbor odobril, da se vse odkupljene obveznice podarijo krajevnemu odboru ZB Ravne na Koroškem kot dotacija.

Na predlog skupščine občine Slovenj Gradec, da bi se za njihove potrebe odstopilo del sredstev, ki jih je naša železarna nakazala kot prispevek za investicije v šolstvu za področje skupščine občine Ravne na Koroškem, je upravni odbor potrdil sklep sklada za šolstvo, da se tisti del sredstev, ki odpade na naše delavce, ki stanujejo v Slovenjem Gradcu, odstopi iz sklada za šolstvo občine Ravne na Koroškem sklada za šolstvo občine Slovenj Gradec.

Upravni odbor je prav tako odobril, da železarna TO sindikata vrne sredstva v znesku 1.571.350 din, ki so jih porabili za plačilo prevoznih stroškov za pogrebe naših pokojnih sodelavcev, za kegljanje in ostalo rekreacijsko dejavnost članov delovne skupnosti in za izplačano invalidnost članom naše delovne skupnosti, ki so utrpeli obratno nezgodo.

Prošnja občinskega združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev, da bi naša železarna prispevala del finančnih sredstev, potrebnih za obdaritev pripadnikov JLA in proslavo dneva JLA, je bila zaradi pomanjkanja finančnih sredstev odklonjena.

Ugodeno je bilo prošnji Kristine Močilnik, Elizabete Močilnik in Rozalije Zakotnik za povišanje zneska doživljenjske rente in odobreno, da se poveča mesečna doživljenjska renta vsaki po 4.000 din na mesec ali od sedanjih 6.000 na 10.000 din oziroma za vse tri skupno od sedanjih 18.000 na 30.000 din mesečno.

Prošnja koroškega okteta, da bi naša železarna prispevala finančna sredstva za nabavo novih oblek članom okteta, je bila zaradi pomanjkanja finančnih sredstev odklonjena, odločeno pa, da se vloga zadrži v evidenci in upošteva pri razdelitvi sredstev, namenjenih za neinvesticijske izdatke naslednje leto v okviru tedaj razpoložljivih finančnih sredstev.

Prošnja razredne skupnosti 4. a razreda TSS za elektro stroko v Ljubljani, da bi jim naša železarna prispevala del finančnih sredstev za izvedbo zaključne šolske ekskurzije, je bila zaradi pomanjkanja finančnih sredstev odklonjena.

Prošnji vojne pošte v Dravogradu je bilo ugodeno in jim je bila za jubilejno proslavo 20-letnice ustanovitve JLA dodeljena enkratna dotacija v znesku 30.000 din.

Prošnji godbe ravnenskih železarjev, da bi naša železarna prevzela pokroviteljstvo nad proslavo 20-letnega jubileja in jim za kritje stroškov prispevala del finančnih sredstev, je bilo ugodeno in odobreno:

— da naša železarna prevzame pokroviteljstvo nad organizacijo proslave 20-letnega jubileja uspehov godbe na pihala,

— za kritje stroškov proslave se jim dodeli enkratna dotacija v znesku 100.000 din,

— kapelniku godbe na pihala Jožku Hermanu se za uspešno 20-letno vodenje godbe na pihala nabavi praktično darilo do vrednosti 50.000 din.

Ostala področja poslovanja

Prošnji v železarni zaposlenega Norberta Ginterja je bilo ugodeno in odobreno, da se mu lahko izda potrdilo, da od naše železarne ni zadržkov, da se mu ne bi moglo izdati dovoljenje za izvrševanje male obrti s področja elektroinstalaterske stroke pod pogojem, da to na izvrševanje njegovih delovnih nalog v naši železarni ne bo negativno vplivalo.

Predlog sveta obračunske enote uprave, da bi upravni odbor odobril, da se telefonistoma izplača razlika osebnih dohodkov za zadnje štiri mesece 1964. leta, je bila odklonjena, ker je upravni odbor ugotovil, da se je obračun osebnih dohodkov za oba vršil po določbah veljavnega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in ker kriterijev za posamezne mesece in delovna mesta ni mogoče spreminjati.

Končno je upravni odbor na svojih sejah obravnaval še ostale prošnje za odobritev izredno plačanega ali neplačanega dopusta ter prevoze in preselitve in prošnje na podlagi mnenj vodstev obratov v okviru možnosti rešil, o čemer pa so bili vsi prizadeti delavci in prosilci pismeno obveščeni. —et

ZAHVALA

Ob prerani izgubi tragično preminulega Alojza Rebola se vsem iskreno zahvaljujemo za izkazano sožalje. Posebno se zahvaljujemo njegovim sodelavcem iz remonta livarne, organizaciji vojnih invalidov, hišnemu svetu in vsem ostalim za darovane vence. Iskrena hvala godbi ravnenskih železarjev za odigrane žalostinke in vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Zena in starši

ZAHVALA

Vodstvo železarne Ravne je za svoje bivše sodelavce, sedaj upokojence, priredilo dne 27. novembra 1965 ogled vseh obratov tovarne. Po ogledu smo bili obilno pogoščeni. Na tem družabnem sestanku in srečanju smo preživeli nekaj prijetnih uric ob spominu na prejšnje delovne čase.

Povabljeni — upokojenci se vodstvu kolektiva, posebno sekretarju Jožetu Homanu kot voditelju tega srečanja in direktorju železarne Gregorju Klančniku za njegov lepi govor najpristrčneje zahvaljujemo.

V imenu upokojencev
France Pečovnik

Voščili so nam v vseh jezikih

Naši izdelki gredo v najrazličnejše države, zato imamo prijatelje povsod in iz vseh koncev sveta so nam voščili srečno ter uspehov polno novo leto.

Poglejmo, kako.

Angleži — Happy New Year!

Čehi — Štastlivý nový rok!

Danci — Godt Nyttår!

Francozi — Bonne Année!

Holandci — Gelukkig Nieuwjaar!

Italijani — Buon Anno!

Madžari — Boldog újévet!

Nemci, Avstrijci in Švicarji — Glück auf 1966!

Norvežani — Godt Nyttår!

Poljaki — Mnogie szczęście i skuteczność w Nowym Roku!

Portugalci in Brazilci — Feliz Ano Novo!

Rusi — Pozdravljaem s Novym Godom!

Španci in Argentinci — Próspero Año Nuevo!

Svedi — Gott Nytt År!

NA SODNIJI

Sodnik: Priznajte, da ste plačali vino s ponarejenim bankovcem.

Obtoženec: Priznam, ampak tudi vino je bilo ponarejeno.

Izdelali smo 10000 ton jeklolitine

Razgovor z obratovodjem livarne inž. Leopoldom Gamsom

Ko vstopamo v novo leto, bi mogoče najprej odgovorili na vprašanje, kako je z naročili za leto 1966, ki so vsekakor prvi pogoj za uspešno izvršitev postavljenega proizvodnega načrta?

Praden bi odgovoril na vprašanje, bi se dotaknil izpolnjevanja plana za leto 1965, ker smo dejansko pred zaključkom leta. V letu 1965 je znašal skupni tonažni plan 10.500 t jeklo litine, od tega 6.800 t robne proizvodnje oziroma za direktno prodajo, kot to imenujemo z drugo besedo. V drugi polovici leta 1965 je bil prvotni skupni tonažni plan znižan na 10.400 t jeklo litine. Nekaj dni nas še loči od zaključka leta, zato lahko že povem, kako smo naše obveze izpolnili. Fizični obseg proizvodnje bomo dosegli s ca 10.000 t jeklo litine in s tem prvič dosegli to mejno številko, katero letos že tretjič naskakujemo. Ze dve leti smo se zelo približali 10.000 t proizvodnje, vendar smo vedno bili prekratki. Fizični obseg proizvodnje glede na rebalans plana v letu 1965 bomo dosegli s 96,2 %. Robna proizvodnja ali direktna prodaja, ki je bila planirana na 6.800 t, bo dosežena s 7.350 t ali 108 %. Z doseženim rezultatom v skupni proizvodnji 10.000 t nismo povsem zadovoljni, čeprav smo prva jeklo livarna v Jugoslaviji, ki je dosegla tako visoko tonažno proizvodnjo, in so naše kapacitete planirane na 8.000 ton letne proizvodnje. Da nismo dosegli planirane proizvodnje v letu 1965, je vzrok v spremembi sortimenta in pomanjkanje serijskih naročil za male kaluparske stroje, ki bi lahko proizvedli več in s tem nadoknadili izgubljeno proizvodnjo.

Za leto 1966 je že osvojen plan proizvodnje, ki znaša 10.500 t jeklo litine, od tega 7.800 t robne proizvodnje. Zastavljeno je bilo vprašanje, kako je z naročili za leto 1966. Popolno zasedbo z že sklenjenimi pogodbami imamo za prve štiri mesece, za ostale mesece posedujemo že delno sklenjene pogodbe, medtem ko se ponudbe naročnikov rešujejo pri nas oziroma pri njih. Za zdaj ni bojazni, da v prihodnjem letu ne bomo imeli dovolj naročil. V glavnem se problemi pojavljajo na področju sortimenta. Struktura ulitkov se spreminja, kar zahteva za izdelavo večjo stopnjo kompliciranosti, več izdelavnega časa, na drugi strani pa nam zmanjšuje dosežke v tonaži. Upam, da bomo tudi te težave prebrodili s predvideno rekonstrukcijo livarne, ki nam bo omogočila večje dosežke v proizvodnji.

Veliko govorimo o gospodarski reformi in akcijskem programu naše železarne. Kaj konkretno ste v zvezi s tem že naredili v vašem obratu?

Res je, da veliko govorimo o gospodarski reformi in akcijskem programu naše železarne in v naši ekonomski enoti. K reševanju nalog smo pristopili resno. Ni nam vseeno, kako bomo poslovali v novih gospodarskih pogojih. Bistvo akcijskega programa je zniževanje naših proizvodnih stroškov, večanje našega dohodka, ki je pri konstantni ceni tem večji, čim manjši so proizvodni stroški. Livarna je bila postavljena z gospodarsko reformo v neugoden položaj. Cene surovin, uslug itd. so se v povprečju dvignile za ca. 30 %, medtem ko smo lahko cene naših izdelkov dvignili maksimalno za 10 %. Izhod iz tega je samo boljše poslovanje. Meseci po reformi kažejo dolžen uspeh, vendar še nismo dosegli, kar bi bilo možno doseči. Uspeli smo obdržati ravnotežje med prodajo in lastno ceno naših proizvodov. To smo dosegli:

- s štednjo materiala,
- s tehnološkimi posegi za znižanje teže vlivnega in napajalnega sistema, to je s povečanjem izplena, ki znaša povprečno za celo leto 5 %.

Ekonomska enota livarne ima široke možnosti za popolno uresničitev akcijskega programa, vendar je treba izpolniti naslednje pogoje:

- izboljšati delovno in tehnološko disciplino,
- znižati izmeček pod mejo 5 %,
- izboljšati in dopolniti sistem organizacije

proizvodnje, planiranja in tehnologije livarstva, ki je osvojen v naprednih deželah,

— vso skrb posvetiti štednji materiala in s tem znižati stroške,

— dvigniti strokovni nivo sodelavcev livarne in vodilnega kadra, predvsem tistega, ki neposredno vodi direktnega proizvajalca pri njegovem delu.

Koliko delate za izvoz in katere težave bo potrebno odpraviti, da bi na inozemskem, predvsem zahodnem tržišču dobili še več naročil?

Zadnjih pet let livarna uspešno izvažajo svoje izdelke, povsem razumljivo več na vzhod-

Inž. Leopold Gams, obratovodja livarne

na kot pa na zahodna tržišča. V letošnjem letu smo izvoz po zaključnicah 100 % izvršili. Uspešni pri izvozu smo tudi na zahodnem tržišču, vendar so to manjše količine, kjer je trenutno največji uvoznik naše jeklo litine podjetje Liebher iz Zahodne Nemčije. Naročila za omenjeno podjetje so ugodna. Težave so edino glede dodatkov na obdelane površine ulitkov. Druga zahodna podjetja, ki dobavljajo istemu naročniku, svoje izdelke grobo obdelajo in puščajo samo 2—3 mm dodatka za fino obdelavo. Zainteresirani smo, da osvojimo celotno proizvodnjo in potrebe podjetja Liebher, zato bomo morali pri nas urediti grobo obdelavo vseh ulitkov, ker se nam odpirajo velike možnosti izvoza — trenutno je v izdelavi sklenjena pogodba za 500 ton jeklo litine.

Po vsej verjetnosti obstajajo na zahodu še podjetja, s katerimi bi lahko izvedli iste aranžmaje, potrebno jih je samo poiskati.

Znano je, da je čistilnica dobila odpraševalne naprave. Ali je sedaj zadan končni udarec silikozii?

Odpraševalne naprave v čistilnici še niso kompletne. Končane so na težki strani čiščenja jeklenih ulitkov, v izdelavi pa so na lahki serijski strani. Računamo, da bo delo v celoti izvršeno v marcu 1966. Odpraševalne naprave v čistilnici so velika pridobitev tega oddelka. S tem ne moremo trditi, da bi bil zadan popolni udarec silikozii, bo pa dosežena omejitev. Danes se pri nekaterih sodelavcih pojavi I. stopnja silikoze po 5 do 10 letih, s

popolno vključitvijo odpraševalnih naprav pa bo vsekakor ta doba daljša. S predčasno predstavitvijo sodelavcev po 10 ali 15 letih dela v čistilnici na druga ustrezna delovna mesta zunaj čistilnice, se bo mogoče izogniti pojavom obolenja za silikozo. Ko bodo vsa dela pri odpraševanju v čistilnici končana in podvzete vse preventivne mere, bomo izvedli zdravstvene meritve, na podlagi katerih bomo lahko dali končen odgovor.

Danes so uspehi odpraševanja na težki strani čiščenja v čistilnici vidni, zato sem prepričan, da bomo z uvedbo odpraševanja in odplinjevanja dosegli uspešne rezultate.

V modelni mizarini je trenutno bolj trdo za delo. Ali menite, da je to samo prehodnega značaja, ali pa bo tu potrebno misliti na prekvalifikacijo delovne sile?

Res je, kar trdite, da je v modelni mizarini trenutno bolj trdo za delo. Mislim, da je to prehodnega značaja in posledica prvih ukrepov gospodarske reforme. V bodoče bo po vsej verjetnosti vedno manj naročil za izdelavo novih modelov, in sicer zato, ker se v celoti preusmerjamo na serijsko ali polserijsko proizvodnjo jeklenih ulitkov, na drugi strani pa se z zmanjšanjem investicij v gospodarski reformi pojavlja manj novih naročil v te namene. Trenutno ne vidimo potrebe po prekvalifikaciji delovne sile. Čeprav nam bi primanjkovalo dela za izdelavo novih modelov, bo dela dovolj s preusmeritvijo in predelavo modelov na nove plošče s prehodom formanja iz obstoječega peskometna na novega. Preusmeritev naše jeklolivarne na serijsko in polserijsko proizvodnjo je bila planirana že pred leti, zato tudi že več let ne šolamo poklicnih modelnih mizarjev.

Ali bi hoteli še sami dopolniti najin razgovor?

Moja želja je, da bi rekonstrukcija livarne hitreje potekala in da bi bila končana v roku, ki smo si ga zadali. Težko mi je ob vsakem obhodu skozi livarno, ko vidim postavljene neizkoriščene povsem nove, moderne livarske naprave, ki bi nam lahko dajale kvalitne izdelke, večje dosežke v proizvodnji in končno fizični efekt ekonomski enoti livarne in celotnemu kolektivu železarne. Poznane so nam težave, ki v zvezi s tem nastopajo. Te so sedaj prebrodene in upam, da bomo s skupnimi močmi dokončali začeto in zamišljeno delo rekonstrukcije jeklolivarne, ki bo ena najmodernejših v Jugoslaviji in bo lahko prekašala tudi majsikatore zunaj naših meja.

Tovariš inženir, hvala za odgovore!

-ate-

PREHODNE NAPAKE

Železa je zmanjkalo

V železarskem kraju sredi gozdov je ravninski komunali zmanjkalo železa in lesa za ograjo ob poti na Čečovje. Postavila jo je nekako do polovice brega — od zgoraj navzdol. Najbrž zato, da ima človek ob poledici zadosti časa za izbiro, ali bo preostali del poti preletel v Pečarjevem ali Recknaglovem slogu. Spodaj je pa tako in tako dom upokojencev, pa tudi ambulanta ni daleč.

Pločnik pa le imamo

Komaj smo malo razrili cesto na Čečovje, smo se že pobahali po časopisih z besedo in sliko: pločnik delamo! Pa ga res imamo, le da je asfaltiran s steptanim snegom in ledom, cesta je pa za toliko ožja.

Ljubezenske izpovedi so enake vojnim napovedim: kakor hitro jih izrečemo, se začnejo sovražnosti.

C. Veneziani

Zasedanja delavskega sveta

Zadnje zasedanje delavskega sveta, ki je bilo istočasno tudi zadnje v lanskem poslovnem letu, je bilo pomembno predvsem zaradi tega, ker je na tem zasedanju delavski svet sprejel plan proizvodnje in izvoza, plan eksterne realizacije in plan proizvodnje jekla po kvalitetnih grupah za leto 1966.

Razen tega je delavski svet razpravljal še:

- o dopolnitvah pravilnika o delitvi osebnih dohodkov,

- o določitvi stopnje za investicijsko vzdrževanje za leto 1966,

- o pristopu naše železarne k poslovnim bankam,

- o kontinuiranem popisu materialnih vrednosti razreda III in IV,

- o ustanovitvi stanovanjskega podjetja,

- o izključitvi iz železarne Ravne,

- o odobritvah bonifikacij ter končno imenoval člane naše delovne skupnosti v komisijo za razpis in imenovanje direktorja podjetja.

V utemeljitvi predloga je bilo poudarjeno, da natančnost planiranja pomeni tudi natančnost odrejevanja nalog in razdelitev prevzetih zadolžitvev, zato je pravilno sestavljen plan najboljši usmerjevalec medobratnih odnosov in eden izmed pogojev uspešnega dela samoupravnih organov. Prav zato se planiranje ne more vršiti na podlagi likvidacije, ker bi ta povzročila spore že v svoji osnovi, temveč le na podlagi matematično dognanih podatkov o naših proizvodnih zmogljivostih, predvidenem asortimentu in obvladanju tehnološkega postopka. Plan proizvodnje, ki temelji na teh normativih, upošteva tudi dosežene rezultate letošnjega leta in izkoriščanje na novo pridobljenih proizvodnih kapacitet. Največ naj bi proizvodnja po naših planskih predvidevanjih porasla v jeklovleku, vzmetarni in valjarni. Letošnji proizvodni plan vsebuje tudi delitev proizvodnje po kvalitetnih grupah. Ta upošteva že sprejeta naročila in naše kapacitete za toplotno obdelavo. Služi pa tudi za osnovo za izračun potrebnih ferolegur ter za izračun eksterne in interne realizacije. Za plan izvoza, ki po količini predstavlja 12,8 % blagovne proizvodnje in 10 % planirane realizacije, je bilo poudarjeno, da predstavlja samo minimalni obseg izvoza, ki ga moramo izvršiti, da lahko izpolnimo naše obveze do Jugobanke in si zasiguramo nujno potrebna devizna sredstva za uvoz reprodukcijskega materiala, predvsem pa ferolegur. Izvršitev plana izvoza je zato osnovni pogoj za izvršitev našega osnovnega plana. Po nomenklaturi proizvodov odpade izvoz po vrednosti v višini 39,8 % na proizvode 114. panoge in 60,2 % na proizvode 117. panoge.

Na osnovi plana blagovne proizvodnje in njene razdelitve po kvalitetnih grupah ter znanih povprečnih cenah naših proizvodov je bil izdelan plan eksterne realizacije. Na taki osnovi izdelan plan eksterne realizacije ob upoštevanju, da bomo dosegli povprečno ceno 467 din/kg, predvideva proti lanskemu letu povišanje za 3,6 %. V planu proizvodnje in prodaje, ki je plod

skrbno izdelanih analiz, je hkrati izražen tudi naš akcijski program za leto 1966.

Samoupravni organi in vodstva obratov na predložene predloge planov niso imeli bistvenih pripomb. V glavnem je prevladovalo mnenje, da bo plan mogoče izpolniti, če bodo na razpolago potrebne surovine, energija in reprodukcijski material. Tudi na zasedanju člani delavskega sveta na količinski obseg proizvodnje niso imeli ugovorov, izraženi pa so bili nekateri pomisleki na doseganje normativov osebnih dohodkov, planirano povprečno ceno in medobratno sodelovanje in zalaganje z vložnim materialom. Člani delavskega sveta iz mehanske obdelovalnice so povedali, da so zaskrbljeni zaradi čedalje bolj iztrošenega strojnega parka, hkrati pa opozorili, da za ta obrat za naslednje leto še niso v celoti zagotovljena s planom asortimenta proizvodnje predvidena naročila. Postavljena je bila tudi zahteva, da bodo poleg obvez, ki jih sprejemajo s planom proizvodnje proizvodni obrati, morali sprejeti obveze tudi ostale strokovne službe, predvsem komercialni sektor v zvezi z nabavo ferolegur ter ostalega reprodukcijskega materiala in zagotovilo naročil za plasma naših proizvodov.

Brez večje razprave je delavski svet po podani utemeljitvi potrdil predložene dopolnitve pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, stopnjo investicijskega vzdrževanja za železarno in dom železarjev za leto 1966 in odobril poročilo o kontinuiranem popisu materialnih vrednosti razreda III in IV.

Pri predlogu, da se naša železarna včlani v nekatere poslovne banke, je bilo pojasnjeno, da so bile v zvezi s spremembo bančnega in kreditnega sistema ustanovljene samostojne poslovne banke, katerih člani lahko postanejo delovne organizacije, če v njihov kreditni sklad vložijo del svojih sredstev, ki so plačljiva v obrokih, ki so jih določile skupščine posameznih bank. Ker bomo del naših poslov tudi nadalje vršili preko posameznih bank, je bilo predlagano, da naša železarna postane član komunalne banke v Slovenjem Gradcu, Splošne gospodarske banke v Ljubljani in Jugobanke v Beogradu. V okviru združenja jugoslovanskih železarn pa bi se včlanili v investicijsko in Jugobanko v Beogradu. Po sprejetju predloga članstva naše železarne v poslovnih bankah je delavski svet nadaljeval razpravo o predlogu ustanovitve stanovanjskega podjetja in imenovanju članov naše delovne skupnosti v komisijo za razpis delovnega mesta direktorja podjetja.

Temeljni zakon o gospodarskem poslovanju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini določa, da se morajo ustanoviti stanovanjska podjetja, dopušča pa možnost, da se tako podjetje ustanovi za področje cele občine ali pa ga kot svojo poslovno enoto ustanovi delovna organizacija. Ker bi osnovanje enotnega stanovanjskega podjetja pomenilo racionalnejše vodenje in varčevanje s splošnimi in režijskimi stroški pri upravljanju stanovanjskih hiš, je bilo predlagano, da naj bi se za področje tukajšnje občine ustanovilo samo eno stanovanjsko podjetje, v katerega bi tudi naša

železarna, pod določenimi pogoji, ki bi morali biti urejeni s posebno pogodbo, prenesla stanovanjske hiše, ki so bile doslej v našem upravljanju. Mnenja o tem predlogu pa so bila na zasedanju deljena. Izražena je bila predvsem bojazen, da zaradi nastale reorganizacije ne bi ponovno nastal zastoj pri gradnji stanovanj. Zaradi tako deljenih mnenj predlog ni bil sprejet, ampak je bilo odločeno, da ga je posredovati ustrezni strokovni službi železarne s nalogo, da ga obdela z vseh vidikov in tako izoblikovan predlog na naslednjem zasedanju ponovno posreduje v razpravo.

Pri imenovanju članov v komisijo za razpis delovnega mesta direktorja podjetja se je delavski svet seznanil s tem, da smo v naši železarni to delovno mesto po predpisih dolžni razpisati. Temeljni zakon o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah namreč določa, da morajo delovne organizacije v roku dveh let po uveljavitvi tega zakona razpisati delovno mesto direktorja podjetja, če je bil delavec, ki to delovno mesto zaseda, na tem delovnem mestu ob uveljavitvi zakona že več kakor osem let. Ker je to primer tudi v naši železarni, bomo razpis morali izvršiti. S tem pa ni rečeno, da delavski svet podjetja sedanjega direktorja podjetja na to delovno mesto ne bi mogel ponovno imenovati.

V razpravi o predlogu odobritve bonifikacij je delavski svet ugotovil, da inozemskih reklamacij verjetno v celoti ne bomo mogli odpraviti, da pa jih je odločno preveč, da prihaja do reklamacij v posameznih primerih tudi zato, ker sprejemamo naročila, pri katerih ne moremo izpolniti vseh zahtevanih pogojev, in da smo tako pri izdelavi kakor tudi pri prevzemu verjetno nekoliko preveč površni. Nazadnje je delavski svet razpravljal še o predlogu disciplinske komisije, da bi se zaradi kršitve delovnih dolžnosti izključilo iz železarne v valjarni zaposlenega Ivana Dretnika. Ker je to član naše delovne skupnosti, ki je v železarni zaposlen že 29 let in ker bi v primeru izključitve bila najbolj prizadeta njegova družina, je delavski svet sklenil, da mu je še prej omogočiti zdravljenje. Če zdravljenje odkloni, je predlog za njegovo izključitev ponovno posredovati delavskemu svetu v odločanje.

Po končani razpravi o dnevnem redu zasedanja je delavski svet sprejel vrsto sklepov.

- Sprejel je plan proizvodnje in izvoza za leto 1966.

- Sprejel je plan proizvodnje jekla po kvalitetnih grupah in eksterne realizacije za leto 1966.

- V komisijo za razpis delovnega mesta direktorja podjetja je imenoval inž. Mitja Šipka, Miha Ošlaka in Franca Šisernika.

- Potrdil je predlog dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, oceno delovnih mest delavcev s stalno oceno in spremembo ocen delovnih mest s stalno oceno ter skladno s tem odobril dopolnitev premijskega pravilnika.

- Odobril je, da se naša železarna kot samostojni član včlani v kreditno banko Celje — podružnica Slovenj Gradec in vplača v kreditni sklad te banke 45 milij. dinarjev, plačljivih v treh letnih obrokih, in si s tem pridobi 15 glasov pri upravljanju banke.

— Odoberil je, da se sredstva na vseh naših računih pri SDK vodijo kot depozit kreditne banke Celje, podružnica Slovenj Gradec.

V Splošno gospodarsko banko v Ljubljani in v njihov kreditni sklad vplača 50 milijonov dinarjev, ki so plačljivi v dveh letnih obrokih, in sicer 31. 3. 1966 in 31. marca 1967. Razen tega vročimo 200 milijonov dinarjev, s tem da se 67 milij. vroči takoj iz neoprabljenega dela amortizacije, namenjene za nadomestitev v višini 100 milij. dinarjev, ki jih je delavski svet na svojem zasedanju 17. junija 1965 namenil za pokrivanje 10% varščine. Razlika 133 milij. dinarjev pa se bo vročila po sprejetju zaključnega računa za leto 1965. Z delom letos vročenih sredstev v višini 67 milij. din se bo pri SGB poravnal del naših obveznosti za izvršena investicijska dela v višini 35 %, iz zveznih sredstev pa bi s tem pridobili 124 milij. dinarjev in tako poravnali naše obveznosti za investicijsko izgradnjo v znesku 191 milij. dinarjev.

— Odoberil je, da se od doslej vročenih sredstev v višini 900 milij. dinarjev prenese v kreditni sklad Splošne gospodarske banke 200 milij. dinarjev, v Jugobanko v Beogradu in v njihov kreditni sklad pa se vplača 50 milij. dinarjev v treh letnih obrokih.

— Naša železarna se v okviru Združenja jugoslovanskih železarn včlani v investicijsko banko ter Jugobanko v Beogradu in vplača v kreditni sklad investicijske banke v štirih letnih obrokih 42.420.000 dinarjev, kolikor znaša naš delež na vlogo 500 milijonov dinarjev, ki ga mora vplačati Združenje jugoslovanskih železarn v kreditni sklad investicijske banke in v kreditni sklad Jugobanke 4.242.000 dinarjev, kolikor znaša naš delež na skupno vlogo 50 milijonov dinarjev v obrokih, ki jih bo določila ustanovna skupščina.

— Za železarno Ravne je določil stopnjo investicijskega vzdrževanja za leto 1966 v višini 5 %, za dom zdravjarjev je bila stopnja investicijskega vzdrževanja za leto 1966 določena v višini 5 %.

— Potrudi se poročilo o kontinuiranem popisu materialnih vrednosti razreda III in IV ter odobri, da se ugotovljeni viški v znesku 791.719 dinarjev knjižijo v dobro izrednim dohodkom in manjki v višini 497.640 dinarjev v breme izrednim izdatkom.

— V smislu predpisov o deviznem poslovanju je bila tvrdki Ernest Komrowski v Zahodni Nemčiji odobrena bonifikacija v znesku 2.239,43 DM za reklamirano paličasto jeklo in tvrdki Stalexport na Poljskem v znesku 12.064,54 \$ za reklamirano paličasto valjano jeklo.

— Predlog za izključitev Ivana Dretnika, zaposlenega v valjarni, je bil začasno odložen in odločeno, da mu je omogočiti zdravljenje. Če na zdravljenje ne bi hotel iti, je predlog za izključitev ponovno posredovati delavskemu svetu v odločanje.

et.

VSAKDANJE LAŽI

— Prepovedano je pogovarjati se s šoferjem.

— Ekonomska potovanja.

— Mlada, poštena, iz dobre družine, išče...

KULTURNA KRONIKA

Slavje naše godbe

18. decembra je priredila naša godba na pihala v Titovem domu koncert, s katerim je proslavila 20 let uspešnega dela po osvoboditvi, s tem pa tudi 20 let dela svojega dirigenta Jožka Hermana.

O prireditvi bomo pisali bolj obširno v februarškem Koroškem fužinarju.

Razstava Iva Šubica

Likovni salon je med 22. in 27. decembrom priredil v študijski knjižnici razstavo olj in temper akademskega slikarja Iva Šubica. Število obiskovalcev je pokazalo, da je med Ravenčani veliko zanimanje za likovno umetnost.

Oktet je snemal

Koroški oktet je letos zelo delaven. Poleg nastopov je večkrat tudi že snemal za razne lokalne radijske postaje, sredi decembra že drugič za celovški radio — kar šest pesmi.

Korist je dvojna — prijateljski odnosi s sosednjo Avstrijo se krepijo in naše fante bomo lahko na ta način večkrat poslušali.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 4081 A. Taylor, X-Ray Metallography 1961
4082/1 Electric Furnace Steelmaking I, II. 1962
4083 Visokopročnaja stal 1965
4084 Travmatizem v SR Sloveniji 1965
4085 Ziele der metallurgischen Forschung und ihre Bedeutung für das Hüttenwesen 1964
4086 Ausscheidungsvorgänge in Legierungen 1964

- 4087 Hugo Barth, Taschenbuch für Metallurgen 1964
3587/43 A. Prešeren, Kombinirani gorionik mazut-kisik za čeličane 1965
4089 Rudi Gajšek, Tehnika odkrivanja in aktiviranja notranjih rezerv 1965
4090 Günther Christian Mönch, Neues und Bewährtes aus der Hochvakuumtechnik 1959
4091 Curt Blankenstein, Holztechnisches Taschenbuch 1962
4092 S. P. Timoshenko, Theory of Structures 1965
4093 Tabellenbuch für Stahlverbraucher 1964
4094 Friedrich Eisenkolb, Einführung in die Werkstoffkunde 1, 2, 3 1964

Za dobro voljo

Vzrok ločitve

- Prosim, jaz bi se rad ločil.
— Zakaj pa?
— Moja žena vsak dan obiskuje nočne lokale.
— Kaj pa počne tam?
— Mene išče.

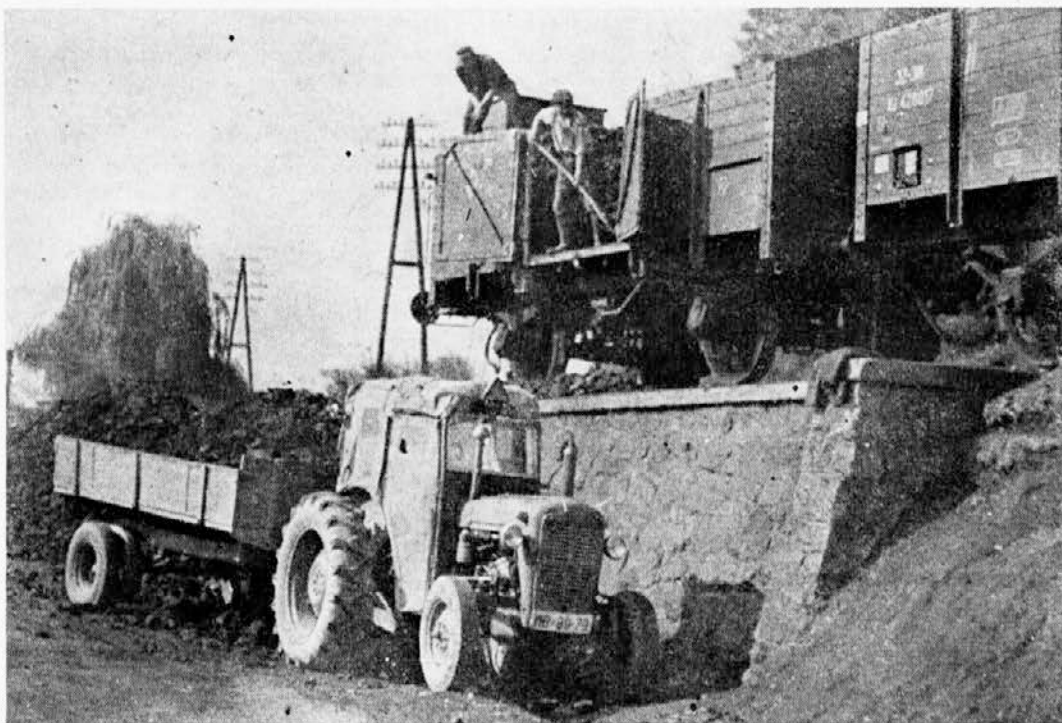
Otroška

Pri pouku moralne vzgoje pride učiteljica tudi na znani pregovor: kdor ne uboga, ga tepe nadloga.

Učiteljica: Kaj pa je to nadloga?
Metka: Naša mama!

Pri zdravniku

- Tovariš zdravnik, Matjažek je požrl kovanec za 20 din!
— To pa je precej huda stvar!
— Tako huda pa spet ni, saj mož dobro zasluži!

Da nas ne bo zeblo

Foto: Broman

Razmišljanje ob občnem zboru DRMIT

Ljudje se združujejo zato, ker lahko v okviru skupine boljše zadovoljujejo svoje potrebe, kot pa bi jih individualno, in pa ker si z dejavnostjo v okviru grupe ustvarjajo pogoje za zadovoljevanje svojih potreb. Pogoj za dejavnost vsake skupine je torej dejavnost njenih članov. Te dejavnosti so zelo različne; čim večja je skupina, bolj so diferencirane in čim trajnejša je ta, bolj je ustaljen obseg in vrsta posameznih dejavnosti. Te niso več vezane na določena člana skupine, ampak jih na bistveno nespremenjen način opravljajo različni člani. Skupina ostaja, prav tako sistem družbenih vlog, ljudje pa vstopajo in izstopajo in se znotraj skupine gibljejo od ene vloge do druge. Skupine lahko klasificiramo tudi glede na to, v kakšnem obsegu že dejavnost v njihovem okviru zadovoljuje potrebe članov. Nasprotni primer bo ta, da se skupina vključuje v širšo družbeno delitev dela, da s svojo dejavnostjo ne zadovoljuje samo potreb svojih članov, ampak neke širše skupnosti. V teh primerih ne bo dejavnost v skupini obenem in sama po sebi tudi motivacija za to dejavnost, če z motivacijo razumemo kompleks sil, ki človeka pripravijo do akcije in ga zadržujejo v začetni akciji. Vsaka taka skupina si bo ustvarila svoj posebni sistem motivacij, ki se mu člani v večji ali manjši meri prilagajajo in ki zagotavlja skladno delovanje vseh članov skupine in te kot celote.

P. Jambrek

Citirane misli enega izmed naših sociologov, ki jih je povedal na temo o problemih družbene diferenciacije v Sloveniji, so zelo primerne za moto razmišljanju, ki se človeku vsili po vsem tem, ker smo slišali na občnem zboru našega DRMIT. Ne more nam biti razumljivo, kako je mogoče, da pri vsej znani in priznani vsestranski ravnosti aktivnosti DRMIT životari življenje pastorko Najdihojce. Če prezremo dejstvo, da se je občnega zbora od ca 140 inženir-

jev in tehnikov podjetja udeležilo samo 35 članov, še vedno ostane kopica grenkih spoznanj, kot npr.:

da društvo v preteklih 3 letih praktično ni naredilo ničesar, razen da je poskušalo (z mnogo zavzetosti in truda) opraviti ne-hvaležno dolžnost očetov — ohraniti kal življenja za kasnejše generacije;

da je imelo v 3 letih prometa ca. 250.000 dinarjev, kar je 600 din letne realizacije na člana, torej toliko, kot je letna članarina;

da se DRMIT sramuje i železarna, ki je kot edino metalurško in rudarsko podjetje v Jugoslaviji izstopilo iz vrst članstva, i občinska skupščina, ki ni znala ali hotela izkoristiti širokogrudnega ponujanja pomoči;

da DRMIT ni uspelo do danes najti primernih klubskih prostorov (oz. enega prostora), čeprav imajo svoje prostore gasilci, upokojenici, kulturno-prosvetno društvo, glasbeniki, radioamaterji in športniki.

Glede na tako stanje ni čudno, da so se na občnem zboru pojavili predlogi o reformaciji DRMIT. Splošno gledanje na vlogo in pomen društva so diskutanti označili z besedami: nepotrebno, nekoristno, nezaželeno, idejno zgrešeno in nesodobno, poskus diferenciacije in protežiranja, pojav cehovstva — skratka kompleten motivacijski stečaj. Ni čudno, da je pod težo takih očitkov prevladoval na zborovanju občutek nelagodnosti. Odločnosti predsedstva in nadzornega odbora gre predvsem hvala, da sta znala označiti taka pojmovanja kot nestvarna in primitivna in da sta znala najti koncepcijo delovanja in pomena društva za železarno in kraj. Prikazana je bila stvarna vloga članov pri delovanju in rasti našega podjetja; pravilno je bilo poudarjeno, da je potrebno popularizirati vrednote dela ter razvijati iniciativo. V debati se je izkristalizirala zasnova programa društva: širjenje in razvijanje tehnike, pospeševanje in usmerjanje racionalizator-

stva in novatorstva, izpopolnjevanje znanja (v obliki predavanj in debat), poživitev družabnega življenja (ugotovljeno je bilo, da je to na Ravnah enako ničli), izvrševanje pomoči podjetju itd.

14-članskemu upravnemu odboru ter novemu predsedniku inž. R. Jelerčiču je bila naložena težka naloga: razčistiti koncepcijo društva, precizirati program, prebuditi člane, poiskati razumevanja in pomoči — skratka vse tisto, kar je osnova vsakemu premišljenemu delovanju. Na tem mestu ne moremo drugače, kot da pozovemo k sodelovanju organe samoupravljanja podjetja, Socialistično zvezo, Zvezo komunistov, občinsko skupščino ter ostale družbene organizacije, naj pomagajo idejno, organizacijsko in materialno, kajti zavedati se moramo, da ne gre samo za delovanje in obstoj DRMIT. DRMIT združuje tehnično inteligenco na Ravnah in bistvena družbena vloga inteligence je, da ohranja stare in razvija nove kulturne in znanstvene vrednote ter jih posreduje mlajšim generacijam. To ni majhna vloga poklica inženirjev in tehnikov; treba pa je takoj ugotoviti, da se ta vloga nasilno zanemarja, celo zaničuje. Ljubljanski sociologi so ugotovili, da je vrstni red poklicev, razporejenih po prestižu, ki ga imajo v družbi, za industrijsko območje naslednji:

1. gradbeni tehnik,
2. profesor srednje šole,
3. ekonomist,
4. učitelj, šofer,
5. oficir JLA,
6. KV industrijski delavec itd.

Ugotovitev je — skromno rečeno — zanimiva in odlično karakterizira razmere v naši domovini; na Ravnah niso nič drugačne, o čemer dovolj zgovorno priča stanje DRMIT. Jasno je, da je 20 let ekstenzivnega gospodarstva zahtevalo predvsem pridnih rok in da se je v splošnem delovnem elanu favoriziralo predvsem neposredne nosilce rezultatov gospodarskega razcveta. Danes je že stvar vsakdanjega pogovora, da je potrebno v reformiranem oz. za reformirano gospodarjenje poiskati oni optimalni kontinuum dela, ki se kaže v najtesnejši povezavi vseh proizvodnih kategorij: posrednih in neposrednih. Ne samo to: naša gospodarska reforma in vsakodnevna izkušnja zahtevata za kvalitetno delo in za gospodarno proizvodnjo ne le marljivosti, temveč dognano, preštudirano, usmerjeno, dobro vodeno marljivost. Vsi vemo, da imamo na tem področju polne arzenale orožja. Eni izmed glavnih nosilcev prizadevanja za doseg postavljenega cilja (ki se kažejo vedno jasnejši in bolj konkretni) bodo vsekakor člani DRMIT.

Kje se bodo laže pripravljali na konkretne vloge, kje se bodo lahko izpopolnjevali in kako bi jih bilo laže voditi in usmerjati, če ne v lastnem društvu? Koliko je razdrobljenih in neustvarjenih domislekov, razblinjenega znanja in izkušenj, nabranih doma in za drag denar po svetu, za katere izveš, če imaš srečo, iz kakega potnega poročila, ali pa iz pogovora domov grede iz službe. Vse to bi se dalo zjeti na neprisljlen in koristno prijeten način v okviru društva.

Ze sam obstoj DRMIT in njegovo (pravilno motivirano) delovanje bo pripomoglo k boljši afirmaciji poklica inženirjev in tehnikov, naši realnosti in potrebam; pri-

Mladina iz železarne in osnovne šole je za praznik JLA obiskala graničarje na Strojni

Obratne nezgode v decembru

Martin Cifer, livarna — Med čiščenjem peska v elevatorju se je nepričakovano zavrtel boben in mu stisnil stopalo desne noge.

Ivan Adam, čistilnica — Pri ravnanju ulitkov mu je ulitek zdrsnil iz rok in padel na palec leve noge ter mu ga poškodoval.

Peter Kogelnik, čistilnica — Pri dviganju jeklenega ulitka so spodrsnile žerjavne klešče, ulitek pa mu je padel na nogo.

Av gust Fužir, kovačnica — Med kovanjem profila dimenzije 170 na 105 ga je udaril železni drog po čeljusti in mu izbil 4 zobe.

Ivan Ovčar, mehanična del. — V naglici je stopil na dolge, ostre ostružke, ki so se mu omotali okrog noge. Pri prestopu ga je oster ostružek urezal na desni nogi nad členkom.

Alojz Jeromel, mehanična del. — Pri transportu pogonskih koles z viličarjem mu je kolo padlo na levo nogo in mu jo poškodovalo.

Edo Pečoler, elektro obrat — Pri vrtanju pločevinastega podložka z neustreznim orodjem se je urezal na palec leve roke.

Anton Pečnik, termična obdelava — S pomočjo žerjava je nakladal material v peč. Ko je žerjavovodja dvignil breme, je popustil členek verig žerjavnih klešč, prosti krak pa ga je udaril po levi nogi in mu poškodoval 2 prsta.

Trije primeri delovnih nezgod so se pripetili še v mesecu novembru.

V decembru pa smo zabeležili do 26. le 5 primerov delovnih nezgod, kar je edinstven in vsega spoštovanja vreden rezultat. Ta varnostni uspeh pri delu je največji v zgodovini železarne Ravne in bo gotovo med vsemi železarskimi podjetji daleč najboljši. Lahko se primerja celo z najbolj razvitimi tovrstnimi podjetji v Ameriki ali Sovjetski zvezi.

V odnosu na stalež bo v decembru znašal odstotek nezgod le — 1 do 2 %. To pa bo precej nižalo tudi naše letno povprečje, ki je bilo do sedaj že več let na višini 10 %. Pričakujemo, da se bo letno povprečje delovnih nezgod na stalež zaposlenih znižalo proti prejšnjim letom za več kot 3 odstotke, kar je tudi najboljši rezultat delovne varnosti v naši železarni sploh.

K takemu uspehu iskreno čestitamo vsem sodelavcem ter jim želimo tudi v bodoče pri delu tako varno delo brez poškodb, s katerim bodo veliko pripomogli k boljšemu uspehu celotnega kolektiva in k svoji osebni sreči.

F. Č.

Tudi slab pisatelj lahko postane dober kritik, kakor se lahko slabo vino spremeni v odličan kis.

Monterlaine

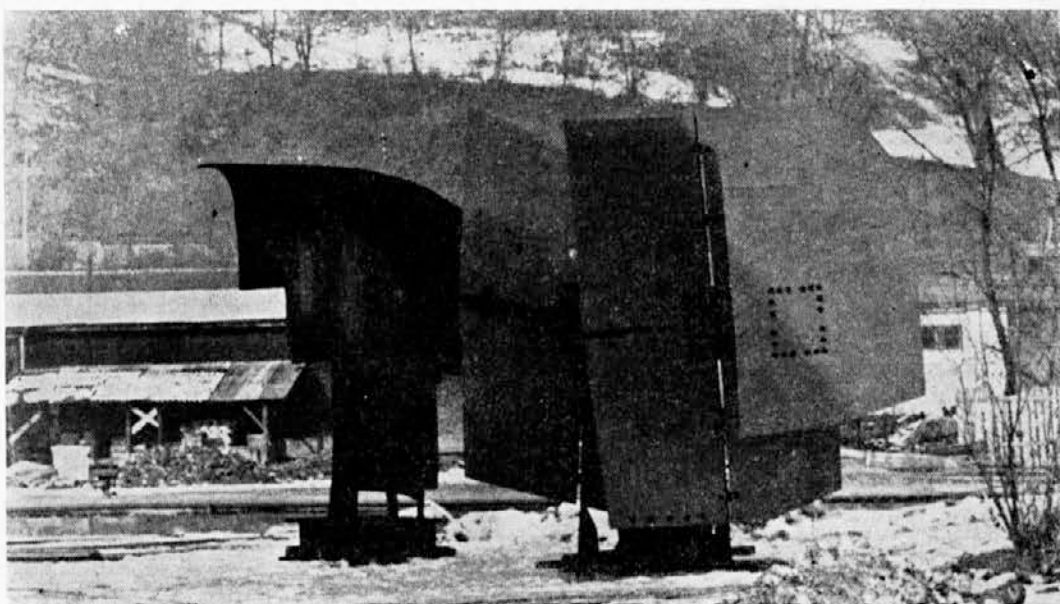
pomoglo bo k dvigu prestiža tega poklica, k težnji za njegovo pravilno vrednotenje in končno (ne nazadnje!) bi tudi DRMIT lahko postalo ena izmed tistih stvari pri nas, na katere smo ponosni.

Inž. Janez Bratina

FOTOKRITIKA

Tako čakajo ob koncu dekade pred špedicijo, čas pa teče in ura zunanjih prevoznikov je po 3500 dinarjev. Bo kdaj boljše?

Ce jo bomo vsake 4 mesece premaknili za 50 m, bo kompletna Forma viva postavljena l. 1968

OBVESTILO BRALCEM

Zaradi podražitve papirja in tiskarskih uslug smo prisiljeni z novim letom zvišati ceno obeh naših glasil. Tako bo Informativni fužinar odslej stal 20 dinarjev oziroma 20 par, Koroški fužinar pa 100 dinarjev oziroma 1 novi dinar.

Prosimo naše bralce, da sprejmejo ta ukrep z razumevanjem in še naprej ostanejo zvesti obema listoma, saj bosta kljub temu še vedno cenejša kot ustrezne slovenske revije oziroma časniki.

Uredništvo

Pravi govornik je tisti, ki pove vse, pa ga ne zaprejo.

Galini

Iz pisarne

Jemljem osebne podatke stranke, ki zelo jeclja:

— Kako se pišete?

— Arh F-f-f-f-

— Franc, kajne.

— Da — da.

— Kako je ime očetu?

— T-t-t-t-

— Tone, kajne?

— Ne, T-t-t-t-

— Mogoče Tine?

— Ne T-t-t-t-

— Morda Tomaž?

— Ne T-t-t-t- tako kot meni.

STROŠKI ZA »INFORMATIVNI FUŽINAR« V LETU 1965

Po zakonu o tisku objavljamo stroške za lanski letnik našega lista, in sicer:	
CP »Mariborski tisk« — tisk	3,363.635 dinarjev
Honorarji za tekstni in slikovni material	664.350 dinarjev
S k u p a j	4,027.985 dinarjev

Dinar in njegova denominacija

Med ukrepi za izvedbo naše gospodarske reforme je še posebno pomemben zakon o izdaji novega papirnatega in kovanege denarja. S tem zakonom se ne predpisuje le način do sedaj običajne, že večkrat izvršene zamenjave denarja. Tokrat se prvič po vojni vrši denominacija dinarja, našega jugoslovanskega plačilnega sredstva. Denominacija dinarja pomeni z drugimi besedami, da se vrednost dinarja povečuje za stokrat. To pomeni, da bo imel novi dinar stokrat večjo kupno moč od dosedanjega. Tako se bo sedaj za en novi dinar mogla kupiti enaka količina blaga ali uslug, ki se je doslej kupovala za sto dinarjev.

Bistvo denominacije dinarja je v tem, da mora podpreti usmeritev celotnega gospodarstva in javnosti na nastajanje čvrstejšega dinarja. Razumljivo, gospodarsko gledano, stabilnost dinarja in višina njegove kupne moči je odvisna predvsem od stabilnosti cen, stabilnost teh pa spet od stopnje ravnotežja med kupno močjo in blagovnimi skladi, in to ne samo v globalu pač pa tudi po strukturi proizvedenega ali uvoženega blaga. Takšna stabilizacija je ena od posebno pomembnih komponent in ciljev naše gospodarske reforme. Se prav posebno ostvaritvi tega cilja mora denominacija dinarja pomagati v tem smislu, da bo novi dinar s stokrat večjo kupno močjo od dosedanjega postal valuta (plačilno sredstvo), katere vrednost bo cenjena dosti bolj kot doslej, in to ne samo doma, ampak tudi v inozemstvu. V tem se ravno zrcali ekonomski pomen denominacije, ki je pomemben pogoj za porast zaupanja v dinar.

Novi bankovci in kovanci

Jugoslovanska narodna banka bo v bodoče izdajala papirnate bankovce v apoenih po 100, 50, 10 in 5 dinarjev, kovance pa v apoenih po 1 dinar ter 50, 20, 10 in 5 para.

Bankovce po 50, 10 in 5 dinarjev in kovance po 1 dinar in 5 para je Narodna banka bila dolžna izdati in dati v obtok najkasneje do 31. decembra 1965.

Cene se morajo objavljati v novih in starih dinarjih

Glede na to, da bodo nekaj let v obtoku stari in novi bankovci ter kovanci, zakon zadolžuje vse gospodarske in druge organizacije, da morajo cene svojim uslugam in proizvodom na drobno objavljati oziroma označevati v novih in starih dinarjih. To bo omogočalo potrošnikom, da se bodo na začetku lažje znašli pri plačilu blaga in storitev. Vsa plačila v gotovini se bodo lahko vršila tako v starih kot v novih dinarjih. Če bo npr. vrednost kupljenega blaga znašala 135 starih dinarjev, jo bo kupec lahko plačal ali v celoti s starimi dinarji ali z 1,35 (1 dinar in 35 para) novimi dinarji, ali s 100 starimi dinarji in 35 parami novega dinarja ali z 1 novim dinarjem in 35 stariimi dinarji.

Čeprav je videti to preračunavanje na prvi pogled malo komplicirano, bo v praksi zelo enostavno, če se ve, da je 100 starih dinarjev vredno toliko kot 1 novi dinar oziroma da pomeni 1 star dinar isto kot 1 para novega dinarja.

Vse vrednosti se preračunavajo na novi dinar

Vse poštno znamke, kolki in druge davčne vrednotnice, čeki, plačilni nalogi ter ostali instrumenti notranjega plačilnega prometa, ki so bili v prometu na dan 31. decembra 1965, ostanejo še naprej v veljavi, s tem da bo njihova vrednost ustrezala stotemu delu zneska, ki je na njih označen. Isto velja tudi za razne obveznice (posojilo za Skopje) in podobne vrednostne papirje, menice, pogodbe in ostale dokumente, ki so bili izdani do 31. XII. 1965.

Vsi denarni zneski na omenjenih vrednotnicah in dokumentih, ki bodo izdani po 1. I. 1966, pa se morajo označiti že v novih dinarjih.

Pri vsem tem moramo vedeti, da na bankovcih in kovancih ne bo napisana »novi dinar«, zato takega naziva na vrednotnicah in dokumentih ne moremo uporabljati.

Zelo važna naloga, ki stoji pred podjetji, je obveza, da preračunajo vse zneske denarnih sredstev, s katerimi razpolagajo, na nove dinarje po stanju na dan 31. decembra 1965. Od 1. I. 1966 se vsa denarna vplačila in izplačila vršijo in knjižijo v novih dinarjih.

Preračunavanje ne bo povzročilo posebnih težav, ker se bo opravilo tako, da se od zneska po stanju 31. XII. 1965 (v knjigovodstvu, bilancah ipd.) z decimalno vejico oddvojita zadnji dve mesti in bomo na ta način dobili vrednost, izkazano v novih dinarjih, ki pogosto ne bo zaokrožena s celimi dinarji, pač pa se bo izražala tudi v parah.

Tako se npr. dosedanji zneski v knjigovodstvu 123.562 dinarjev pretvori v znesek 1.235,62. Torej se zneski ne bodo zaokroževali na 5 para, kot je bilo o tem že govorjeno.

To velja tudi za cene in se tudi te ne smejo zaokroževati. Nasprotno, ostati morajo takšne, kot so bile do sedaj.

Nikomur ne bo dopuščeno, da denominacijo dinarja izkoristi za kakršnokoli dviganje cen. Če je npr. neki proizvod v malo-prodaji do sedaj stal 113 dinarjev, se sedaj ne sme zaokrožiti na 115, pač pa se mora objaviti dosedanja cena v starih dinarjih ali 1,13 v novih dinarjih.

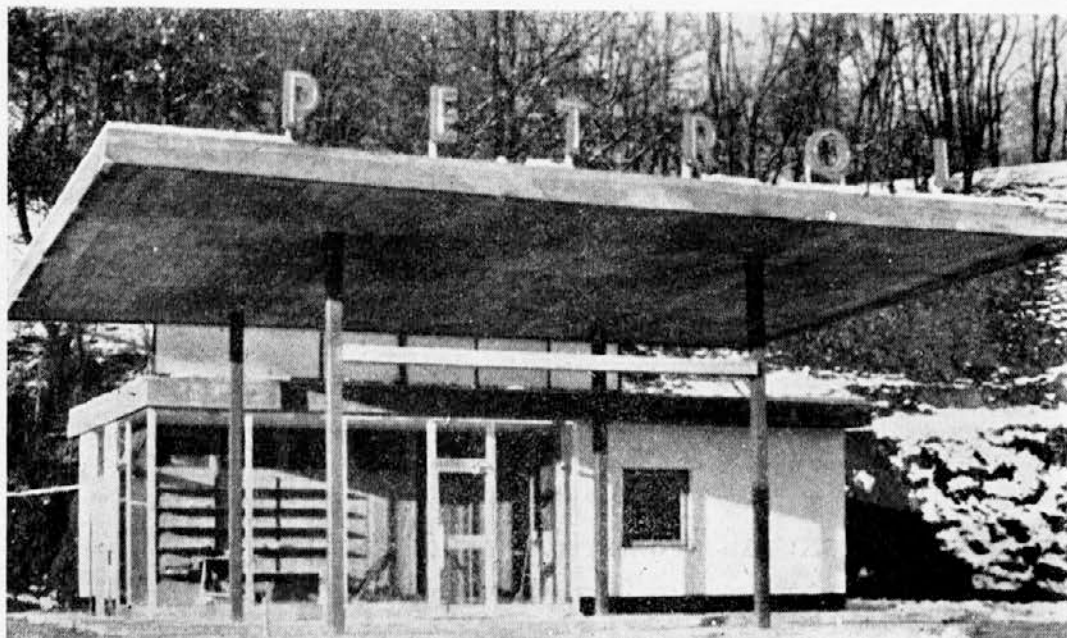
Težav z obračunavanjem in plačanjem ne bo, ker bo v obtoku zadostna količina kovancev po en in dva stara dinarja, ki predstavljata stoti del oziroma eno paro novega dinarja.

Ta stari kovani drobiž se ne bo vzel iz obtoka vse dotlej, dokler bo plačilnemu prometu potreben. Če pa bo do tega le prišlo čez nekaj let, se bi lahko rešitev našla v tem, da bi se izdelalo kovance po 1 in 2 pari.

Tako se bo torej od 1. I. 1966 vse poslovanje prikazovalo v novih vrednostih, čeprav bosta v obtoku dva dinarja — stari in novi.

To bo trajalo predvidoma štiri leta; v tem času pa bo Narodna banka postopoma potegnila iz obtoka stari denar in ga zamenjala z novim. Na ta način bodo neopazno odšli iz obtoka bankovci in kovanci dosedanje nominacije.

Ivo Kohlenbrand

Bencina bo dovolj

Foto: J. Sater

Decembra so nastopili delovno razmerje

Maks Čevnik — NK, Ivan Duler — NK, Albin Kotnik.

Odšli so iz podjetja

Radoslav Rebernik — KV, Viktor Kričej — PK, Andrej Pandel — KV, Rajko Golob — NK, Helena Rotar — NK.

Strašne borbe

- Francelj, si bil med vojno kaj v borbi?
- Pa ja; vsa štiri leta!
- Kje pa?
- Doma z ženo.

Izven nevarnosti

- Kako je z vašim soprogom, gospa?
- Menim, da je izven nevarnosti. Včeraj je našega zdravnika zadela kap.

ŠPORTNE VESTI

Smučarska šola že dela

Decembra je bila na Ravnah slovesna otvoritev smučarske šole za tekače. Od vodje te šole Toneta Ivartnika smo izvedeli, da se je v šolo prijavilo čez 50 kandidatov. Ker pa je to specialna šola, v katero bodo lahko vpisani samo dobri učenci, bodo spisek kandidatov pregledala še vodstva obeh osemletk in posredovala svoje mnenje v zvezi z učnimi uspehi posameznih prijavljenih kandidatov. Zaenkrat ti mladi smučarski tekači vadijo enkrat tedensko v telovadnici, kakor hitro pa bodo dobili smučke iz Mežice, pa bodo šli na sneg. Ko bo šola začela redno delati po predvidenem načrtu, bomo o tem obširneje poročali. Zaenkrat lahko samo pohvalimo vse, ki so omogočili Ravnam ustanovitev smučarske tekaške šole, ki ima celo zvezni značaj.

Društveno prvenstvo v slalomu

Nekaj čez 50 smučarjev se je zadnje nedelje v decembru pomerilo v slalomu za društveno prvenstvo Fužinarja. Na poseki so nastopili cicibani, mlajši in starejši pionirji ter mlajše in starejše mladinke. Društveni prvaki so postali MIKELN, ČEKON Janko, PETELINŠEK, ČEKON Silvo, NAVODNIK Rudi, MATVOZOVA in TRET-NJAKOVA.

Na prvih smučarskih tekmah v letošnji sezoni se je zbralo kar lepo število smučarjev, manjkali so le Tevževa, Harnold I. in Zagernik, ki so tekmovali na Črnem vrhu.

Bauče zopet doma

In še ena smučarska vest: s Švedske se je vrnil naš »as« Mirko Bauče, ki je imel tam možnost trenirati nekaj časa skupaj z Italijani in Švedi, sedaj pa se pripravlja doma na prve januarske nastope. Želimo mu tudi letos tako plodno tekmovalno sezono, kot je bila lanska.

Dekleta boljša od fantov

Namiznoteniški igralci so se udeležili prvih tekmovanj v letošnji sezoni. Največ uspeha so dosegle mladinke, ki so v postavi Hanuš-Krivograd zasedle četrto mesto v Sloveniji. Članice v postavi Vavče (poročena Ačko)-Krajger so bile na slovenskem prvenstvu 5. in se še lahko borijo za vstop v žensko zvezno ligo. Pri fantih smo še slabši. To pa je razumljivo, ker je tam bolj ostra konkurenca. Razveseljivo pa je, da že redno vadi okrog 25 pionirjev. Seveda bodo pri namiznem tenisu morali še dolgo plačevati davek zaradi več kot enoletnega odmora, ki gre na račun prostorov.

Obisk čeških kegljačev

Naši kegljači so bili v začetku novembra gostje češkega športnega društva ADAST SPARTAK v VYŠKOVEM. Tam so sicer oba dvoboja izgubili, vendar so se svojim tekmečem krepko oddolžili na Ravnah, kjer so bili naši dvakrat zmagovalci. Skupina kegljačev iz Vyškovega je gostovala na Ravnah v decembru. Češki športniki so bili navdušeni nad sprejemom in nad Ravnami sploh, saj so jim naši pokazali prav vse, kar je pri nas lepega, od študijske knjižni-

ce, DTK, muzeja do železarne, smučarske kočice ipd.

Tesni športni in prijateljski stiki naj bi se v bodoče še bolj poglobili. Govori se celo, da bo prišlo med VYŠKOVIM in RAVNAMI do tesnejših stikov v občinskem okviru.

-ate-

DOBILI SMO STRELIŠČE

Končno se je ostalim športnim prostorom pridružilo še novo šeststezni strelišče za zračno puško. Svojemu namenu je bilo predano za dan republike.

Po pozdravnih govorih predsednika SD Fužinar in predsednika občinske zveze za telesno kulturo se je pričelo tekmovanje za spominski pokal. Prve častne strele so dali predstavniki gospodarskih in političnih organizacij, ki so kakorkoli pripomogle, da se je želja strelcev uresničila, saj so dobili eno najlepših strelišč za zračno puško v Sloveniji.

Tekmovanje je organizirala in vodila strelska družina »Knez Pepi« z Raven pod pokroviteljstvom občinske zveze za telesno kulturo Ravne na Koroškem. Prvoplasirana ekipa je dobila lep spominski pokal v trajno last.

1. s 373 krogi je bila SD »Knez Pepi« iz Raven in s tem osvojila pokal,
2. s 355 krogi SD Dravograd,
3. s 332 krogi SD »TON« Mežica,
4. SD »Lenart« iz Prevalj,
5. KO ZB Ravne na Koroškem,
6. Lovska družina Strojna,
7. ZROP Ravne,
8. predvojaška Ravne,
9. gimnazija Ravne.

Tekmovanje je potekalo v prijetnem, borbenem vzdušju. Želimo, da bi bilo takšnih tekmovanj več in da bi bilo strelišče res maksimalno izkoriščeno.

-erivi-

SINDIKAT ZA NOVO LETO

Tovarniški odbor sindikalne podružnice je za novo leto izvedel dve človekoljubni akciji. Najprej je obdaril okoli 150 socialno ogroženih družin naših sodelavcev. Družine z dvema otrokoma so prejele po 3000, z več otroki pa po 4000 dinarjev.

Predstavnika sindikata pa sta obiskala naše bolne sodelavce, ki se zdravijo po bolnišnicah v Črni, Slovenjem Gradcu in Mariboru ter jim izročila darila, medtem ko so sodelavcem, ki se zdravijo v drugih krajih, poslali darila po pošti.

SLOVARČEK TUJK

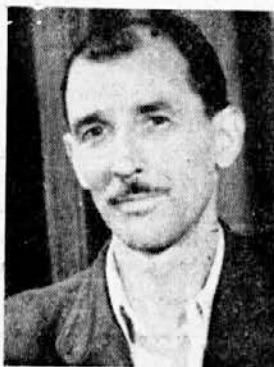
bumerang — leseno metalno orožje avstralskih domačinov, ki se vrne k metalcu, če ne zadene cilja
dekada — desetka, desetica, desetorica
finalen — končen, zaključen, sklepen
grosist — trgovec na debelo, veletrgovec
klavzula — omejitev, pridržek
konvertibilen — spremenljiv, zamenljiv
kompetenca — pristojnost, pristojna oblast
konvejer — tekoči trak
konverzacija — pogovor, razgovor, pomenek
oportunist — kdor računa na ugodno priložnost, preračunljivec
rabat — odbitek, popust
resume — povzetek
retencijski — zadrževalen
reelekcija — ponovna izvolitev
refundirati — povrniti, vrniti, nazaj plačati
rekreacija — odmor, oddih, okrepitev, osvežitev
resignacija — odpoved, vdanost v usodo
resoren — področje
riskanten — tvegan, nevaren, negotov, kočljiv
skeptik — pristaš skepticizma, dvomljivec, nezaupljivec
snob — domišljavec, nadutež, gizdalin, puhoglavec
suspendiran — začasno odstavljen, razveljavljen
termo — v sestavi pomeni zvezo s toploto
vandalizem — uničevalna strast, divjaško puštošenje

Spoštujem zakonski stan. Vsaka ženska bi morala biti poročena, moški pa nobeden. Disraeli

Zmagovalna ekipa »splakuje« pokal

Naši upokojenci

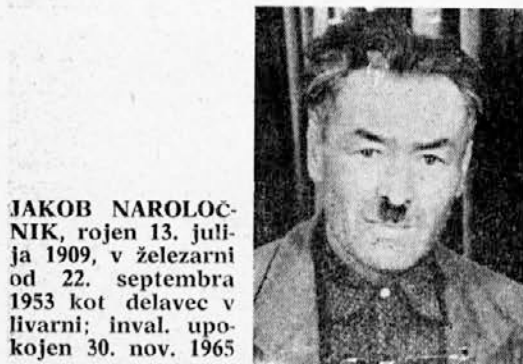
GINO RONCELLI, rojen 10. avgusta 1907, v železarni od 22. maja 1950, nazadnje predelavec na pripravi vložka; osebno upokojen 31. decembra 1965

FRANC GORENŠEK, rojen 9. aprila 1904, v železarni od 1. decembra 1951 kot obratni knjigovodja v prom. odd.; osebno upokojen 1. decembra 1965

ALBERT CASEL, rojen 22. aprila 1910, v železarni od 12. februarja 1951, nazadnje pom. mizar v gradbenem remontu; osebno upokojen 30. nov. 1965

JAKOB NAROČNIK, rojen 13. julija 1909, v železarni od 22. septembra 1953 kot delavec v livarni; inval. upokojen 30. nov. 1965

Dar opazovanja

— Tinček, povej mi kakšno razliko, ki jo opaziš v naravi med posameznimi letnimi časi.

— Poleti so ženske na pol gole, drevesa pa odeta v zelenje, pozimi so pa drevesa gola in ženske bolj odete.

V apoteki

- Dajte mi mazilo za rast las.
- Veliko ali majhno tubo?
- Majhno. Imam rajši kratke lase.

FILIP SLANIČ, rojen 30. aprila 1908, v železarni od 10. septembra 1923, nazadnje delovodja v valjarni; osebno upokojen 31. decembra 1965

MIRKO MEZNER, rojen 9. junija 1910, v železarni od 29. avgusta 1925 kot strugar v meh. delavnici; osebno upokojen 31. dec. 1965

ANDREJ STIPLOŠEK, rojen 17. septembra 1908, v železarni od 17. septembra 1945, nazadnje izmenski delovodja priprave vložka; osebno upokojen 31. decembra 1965

KAREL MRAK, rojen 6. novembra 1926, v železarni od 1. avgusta 1950 kot delavec v meh. delavnici; inval. upokojen 30. nov. 1965

Tehnični napredek doma

— Ali si že videl nove aparate, ki v hipu ugotove, ali govoriš resnico ali ne?

— Ha, videl! Z enim od njih sem se celo poročil!

Iz šolskih klopi

- Z odkritjem Amerike je Evropa dobila krompir, tobak in ... kaj bi rad, Tonček?
- In kavbojke!

Ali znamo slovensko

- nanešen — nanesen
- naobraziti — izobraziti
- napram — do, proti, nasproti
- ura gre naprej — ura prehiteva
- nasamariti koga — opehariti, na led speljati koga
- nastradati — pretrpeti škodo, ponesrečiti se, iztakniti jo
- nastrojenje — razpoloženje, občutje
- našuntati — naščuvati, nahujskati
- besedo nazaj vzeti — preklicati
- nebroj — brez števila
- nečas — nepravi čas
- nečuvven — nezasliščan
- nedavno tega — nedavno
- nedolgo tega — nedolgo od tega
- nedostajati — manjkati
- nehaj z žvižganjem — nehaj žvižgati
- nehali smo z delom — nehali smo delati
- tukaj neha 2. poglavje — tukaj se neha 2. poglavje
- neistinit — neresničen
- neizvesten — negotov
- če vidiš, da nekdo ne razume — če vidiš, da kdo ne razume
- nek — neki; nek dober človek — neki dober človek; opis je sestavni del nekega večjega spisa — kakoga večjega spisa
- nekvarno določbam — določbam ne na kvar
- neodoljiv — neudržljiv, neustavljiv, nepremagljiv
- neosvojljiv predlog — nesprijemljiv predlog
- neprijatelj — sovražnik
- nepristojen — v pomenu: nedostojen, nespodoben
- življenjska nevarnost — smrtna nevarnost
- neumoren — neutruđen, neutrudljiv, neugnan
- v nezavest pasti — omedleti
- nezavisen — neodvisen
- nočna srajca — spalna srajca
- k nogam iti — peš iti
- nositi stroške — plačati stroške
- novogradnja — novo poslopje, novogradnja šole — zidanje nove šole
- novovpeljan — na novo vpeljan
- nudelj — rezanec
- nuditi upor — upirati se; nuditi prvo pomoč — dati prvo pomoč
- nula — ničla
- pod takimi razmerami ni mogoče delati — v takih razmerah, zaradi takih razmer

Zadovoljstvo

— Kako se počutiš kot abrahamovec, Cene?

— Posebno imenitno je to, da me v teh letih — resnost mineva!

Presenečenje

Oče kupuje nalivno pero, ki ga namera v podariti sinu za diplomu.

»To bo lepo presenečenje,« mu zagotavlja prodajalec.

»Bi rekel, da bo,« odvrne oče. »Fant namreč pričakuje vespo!«

Čistilno sredstvo

— Sosega, kaj pa vi uporabljate za čiščenje divana?

— Moža.